

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
(1994 - 1999)

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3

ΕΡΕΥΝΑ

**ΕΝΤΥΠΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ
ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

**ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
ΓΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 3.2.β «ΕΡΕΥΝΑ»**

Κωδικός Πρότασης:

Συμπληρώνεται από την Υπηρεσία

ΦΟΡΕΑΣ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΕΙ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ:

Φορέας: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσ/νίκης

Ταχυδρομική διεύθυνση: Θεσ/νίκη 54006

Τηλ.:

Fax:

ΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ:

“ ΣΚΑΚΙ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ “

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΡΓΟΥ:

Όνοματεπώνυμο: Χατζηπαντελής Θεόδωρος

Ιδιότητα/ Θέση:Αναπλ. Καθηγητής ΠΤΔΕ / Πρόεδρος ΠΤΔΕ

Ταχυδρομική διεύθυνση:Αρχαιολογικού Μουσείου 29 Θεσ/νίκη 54640

Τηλ.:031-810852

Fax:031-842187

Διάρκεια Εργασιών: 22 μήνες

(Το έργο μπορεί να έχει ημερομηνία έναρξης το ενωρίτερο την 1.1.1998, εφόσον έχει εγκριθεί, και ολοκλήρωσης το αργότερο μέχρι την 31.12.1999)

Ημερομηνία έναρξης: 3/3/98

Ημερομηνία λήξης: 31/12/99

Συνολικός Προϋπολογισμός (εκατ. δρχ.):

	1998	1999	Σύνολο
Συνολικό Κόστος	24126,6	23189	47315,6
Κόστος που θα καλύψει ο φορέας			
Κόστος που θα καλύψει το ΕΠΕΑΕΚ	24126,6	23189	47315,6

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Σημειώσατε Χ στα αντίστοιχα τετραγωνίδια. Μπορούν να συμπληρωθούν μέχρι τρία Χ σε θεματικές περιοχές διαφόρων τομέων.

Τομέας Ε1: Έρευνα για τα ζητήματα στρατηγικής ανάπτυξης της εκπαιδευτικής πολιτικής

Θεματική περιοχή Ε11: Θεσμοί και αξίες στην εκπαιδευτική πολιτική

Θεματική περιοχή Ε12: Κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη και εκπαιδευτική πολιτική

Θεματική περιοχή Ε13: Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και κοινωνική μεταβολή

Τομέας Ε2: Οργάνωση και αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος

Θεματική περιοχή Ε21: Διοίκηση και οργάνωση της εκπαίδευσης

Θεματική ενότητα Ε22: Κόστος, όφελος και χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων

Θεματική περιοχή Ε23: Εκπαιδευτικοί μέθοδοι, εκπαιδ. Προγράμματα και μέσα και η αποτελεσματικότητά τους

Θεματική ενότητα Ε24: Αποτίμηση εκπαιδευτικού αποτελέσματος

Τομέας Ε3: Ο προσανατολισμός του εκπαιδευτικού συστήματος

Θεματική περιοχή Ε31: Ζήτηση και προσφορά εκπαιδευτικών υπηρεσιών

Θεματική περιοχή Ε32: Αγορά εργασίας και εκπαίδευση

Θεματική περιοχή Ε33: Κατάρτιση, διαβίου και εξ αποστάσεως εκπαίδευση, άτυπη εκπαίδευση

Τομέας Ε4: Το ανθρώπινο δυναμικό της εκπαίδευσης

Θεματική περιοχή Ε41: Αρχική εκπαίδευση, επιμόρφωση και εξέλιξη των εκπαιδευτικών

Θεματική περιοχή Ε42: Θέματα σχετικά με τους μαθητές/σπουδαστές/φοιτητές

ΑΛΛΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Συνεργαζόμενος Φορέας: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Όνοματεπώνυμο υπεύθυνου έργου του φορέα:
Βασίλειος Οικονομόπουλος
Ταχυδρομική διεύθυνση:
Σταυροπούλου 20, 112 52 Αθήνα
Τηλ.:8620774, 8562160 & 093 207989 Fax: 8562284, 8620774

Συνεργαζόμενος Φορέας:

Όνοματεπώνυμο υπεύθυνου έργου του φορέα:

Ταχυδρομική διεύθυνση:

Τηλ.: Fax:

Συνεργαζόμενος Φορέας:

Όνοματεπώνυμο υπεύθυνου έργου του φορέα:

Ταχυδρομική διεύθυνση:

Τηλ.: Fax:

Συνεργαζόμενος Φορέας:

Όνοματεπώνυμο υπεύθυνου έργου του φορέα:

Ταχυδρομική διεύθυνση:

Τηλ.: Fax:

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΦΟΡΕΑ

Οι υπογράφωντες βεβαιώνουν ότι ο φορέας: **Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης**

έχει πλήρη γνώση της πρότασης με τίτλο: “ **Σκάκι στα σχολεία** “

που υποβάλλεται στο πλαίσιο της ενέργειας «Ερευνα» και αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την εκτέλεσή του, εφόσον εγκριθεί για χρηματοδότηση από το ΕΠΕΑΕΚ.

Ειδικότερα, ο φορέας αναλαμβάνει να διαθέσει τους οικονομικούς πόρους που αναφέρονται στον προϋπολογισμό του έργου και τους χώρους που απαιτούνται για την υλοποίηση της προτεινόμενης έρευνας. Επίσης, ο φορέας θα οργανωθεί για να παρακολουθεί αποτελεσματικά, μέσω των εκθέσεων και αναφορών που θα συντάσσουν οι ίδιοι και οι αρμόδιοι ερευνητές.

Ο φορέας βεβαιώνει ότι όλα τα μέλη της ερευνητικής ομάδας που αναφέρονται στην παρούσα πρόταση είναι ενήμεροι για το περιεχόμενο της πρότασης και δέχονται να συμμετάσχουν στην υλοποίηση του προτεινόμενου ερευνητικού έργου.

Επιπλέον, ο φορέας συμφωνεί να υποβάλλει στη Διεύθυνση ΚΠΣ του Υπ. Παιδείας μηνιαία και τριμηνιαία στοιχεία προόδου του έργου, σύμφωνα με το υπόδειγμα που θα του διατεθεί γι' αυτό το σκοπό. Ο φορέας θα έχει πάντοτε στη διάθεση του Υπ. Παιδείας, του Συμβούλου Διαχείρισης και του Συμβούλου Αξιολόγησης του ΕΠΕΑΕΚ, καθώς και των εθνικών και κοινοτικών αρχών χρηματοοικονομικού ελέγχου, τα στοιχεία που αφορούν στην φυσική και οικονομική πρόοδο του έργου, ανεξάρτητα από την πηγή προέλευσής των στοιχείων αυτών.

1. Κύριος Φορέας

Ο νομικά Υπεύθυνος του Φορέα

Υπεύθυνος Έργου

Καθηγητής Γ. Αντωνόπουλος

Θ. Χατζηπαντελής

A. Ανάλυση του Προτεινόμενου Ερευνητικού Έργου

A.1 Περιγραφή στόχων και προσδοκωμένων αποτελεσμάτων. Παραδοτέα του ερευνητικού έργου και κύριες υποθέσεις εργασίας.

? Στόχος της έρευνας είναι να μελετήσει τις δυνατότητες που υπάρχουν ώστε το σκάκι να ενταχθεί στο σχολικό πρόγραμμα σαν το εργαλείο εκείνο που θα βοηθήσει τον μαθητή της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης:

1. να χρησιμοποιήσει την μελέτη του σκακιού με την έννοια της ανάπτυξης του μορφωτικού δυναμικού του μαθητή, αρχίζοντας από τον ερεθισμό της συνδυαστικής σκέψης
2. να αυξήσει την κριτική του ικανότητα και ειδικότερα την αυτοκριτική
3. να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτύξουν μια ισορροπία της συμπεριφοράς και του χαρακτήρα τους
4. να καλλιεργήσει έναν αναλυτικό τρόπο σκέψης στον μαθητή που βομβαρδίζεται από «έτοιμες γνώσεις»
5. να κατανοήσει καλύτερα ορισμένες μαθηματικές έννοιες
6. να καθοδηγήσει τους μαθητές στην πρακτική της επίλυσης προβλημάτων καθώς είναι συνεχές γνώρισμα της μάθησης. Απαιτείται οι μαθητές να εκπαιδευτούν στην ανάλυση, στην ανάπτυξη και στην αναγνώριση εναλλακτικών λύσεων σε όλα τα επίπεδα, περιλαμβάνοντας και την καθημερινή ζωή
7. να ενθαρρύνει την αφομοίωση των χαρακτηριστικών του σκακιού από τους μαθητές, με την πίστη ότι αυτό θα προωθήσει την αρμονική διάνοηση και την ηθική και θυμική ανάπτυξη του ατόμου καθώς και την ικανότητά του για ανεξάρτητη σκέψη και διαλογισμό
8. να πετύχει μια ισορροπία στις ατομικές διαφορές. Η ψυχιατρική θεωρία και επίσης η εξάσκηση της τάξης ξεκαθαρίζουν ότι είναι αδύνατο να κατατάξεις τα άτομα σε ένα μόνο σύνολο που πάει στη μόδα
9. να βοηθήσει ώστε να εδραιωθούν στη μαθητική γνώση οι δεσμοί που ενώνουν το παιχνίδι του σκακιού και την καθημερινή ζωή - και τα δύο ξεχωριστά αλλά και σαν μέρος της κοινωνίας
10. να επιβεβαιώσει ότι οι μαθητές της πρωτοβάθμιας αναπτύσσουν τη βασική γνώση, ικανότητες και δεξιότητα που χρειάζονται για να πάρουν μέρος στην κοινωνική ζωή αργότερα
11. να εμπνεύσει με εμπειρικό τρόπο ορισμένα διδάγματα που δύσκολα γίνονται κατανοητά με περιγραφικό τρόπο
12. να προωθήσει την ικανότητα της ανάπτυξης διαλόγου μέσω του σκακιού
13. να επιβεβαιώσει το γεγονός ότι η μάθηση μπορεί να σημαίνει και διασκέδαση

Για να επιτευχθούν τα παραπάνω πρέπει να ερευνηθούν:

1. τι έχει γίνει όσον αφορά την ένταξη του σκακιού στο σχολικό πρόγραμμα σε άλλες χώρες
2. εάν υπάρχει δυνατότητα προσαρμογής τέτοιων προγραμμάτων στην Ελληνική πραγματικότητα και κάτω από ποιες προϋποθέσεις
3. ποιο είναι το κατάλληλο εκπαιδευτικό προσωπικό και πως θα έρθει σε επιτυχή επαφή με τους μαθητές
4. ποια είναι η τεχνική κατάρτιση των εκπαιδευτικών και η παιδαγωγική κατάρτιση των σκακιστών-προπονητών που ενδιαφέρονται να διδάξουν σκάκι στο σχολείο
5. ποιο είναι το κατάλληλο εγχειρίδιο που πρέπει να χρησιμοποιηθεί
6. ποια είναι η καταλληλότερη ηλικία-τάξη των μαθητών για την εφαρμογή του προγράμματος, όπου αναμένονται τα μέγιστα αποτελέσματα

7. που και σε ποιο βαθμό μπορεί το σκάκι να βοηθήσει το Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και ειδικότερα τους μαθητές
8. με ποιόν τρόπο και μέσα θα πρέπει να ενημερωθεί το άμεσο και έμμεσο περιβάλλον των μαθητών π.χ. γονείς, δάσκαλος τάξης, δάσκαλοι σχολείου κλπ.
9. ποια η κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή που απαιτείται στην εφαρμογή του προγράμματος
10. ποιες και πόσες εκδηλώσεις-διοργανώσεις χρειάζονται για μία ολοκληρωμένη επαφή με το σκάκι

Από την έρευνα αυτή θα παραδοθούν:

1. καταγραμμένο υλικό (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) από την προηγούμενη εμπειρία του εξωτερικού
2. καταγραμμένο φωτογραφικό και βιντεοσκοπημένο υλικό (όπου υπάρχει) από την προηγούμενη εμπειρία του εξωτερικού
3. καταγραμμένη (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) η σκακιστική υποδομή της Ελληνικής επικράτειας
4. τα αποτελέσματα της έρευνας (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) σχετικά με τις επιδόσεις των σκακιστών μικρής ηλικίας στα μαθήματα
5. τα συγκριτικά αποτελέσματα της έρευνας (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) σχετικά με μαθητές που ξέρουν και μαθητές που δεν ξέρουν σκάκι, από τις ίδιες τάξεις περιοχές κλπ.
6. τα ενημερωτικά φυλλάδια (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) που θα διανεμηθούν στις τοπικές κοινότητες των σχολείων πειραματικής εφαρμογής
7. κατάσταση των δασκάλων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης όλης της χώρας (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) που ξέρουν σκάκι και θα ήθελαν να διδάξουν
8. όλα τα ερωτηματολόγια (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) που θα χρησιμοποιηθούν στη διάρκεια της έρευνας
9. σκακιστική βιβλιογραφία (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) ειδική για το σχολικό σκάκι
10. τα αξιολογημένα αποτελέσματα και οι προτάσεις της έρευνας (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) για την υπάρχουσα σκακιστική βιβλιογραφία του σχολικού σκακιού
11. τα τελικά αξιολογημένα αποτελέσματα και οι προτάσεις της έρευνας (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) από το πρώτο μέρος σχετικά με τις δυνατότητες εφαρμογής αντίστοιχων προγραμμάτων (ή μέρους αυτών) του εξωτερικού στην Ελληνική πραγματικότητα
12. το σχολικό εγχειρίδιο για τους μαθητές (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) που θα χρησιμοποιηθεί στη διάρκεια της έρευνας, στα σχολεία πειραματικής εφαρμογής
13. το σχολικό εγχειρίδιο για τους εκπαιδευτές (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) που θα χρησιμοποιηθεί στη διάρκεια της έρευνας, στα σχολεία πειραματικής εφαρμογής
14. καταγραμμένα τα σχολεία (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) που θα επιλεγούν στο στάδιο πειραματικής εφαρμογής της έρευνας
15. καταγραμμένο το υλικό (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) που θα αγοραστεί για τα σχολεία πειραματικής εφαρμογής και θα παραμείνει σε αυτά
16. φωτογραφικό και βιντεοσκοπημένο υλικό από τα σχολεία πειραματικής εφαρμογής του προγράμματος
17. τα τελικά αξιολογημένα αποτελέσματα και οι προτάσεις της έρευνας (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) από το δεύτερο μέρος, σχετικά με το στάδιο πειραματικής εφαρμογής
18. τα αποτελέσματα της έρευνας (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) σχετικά με τις επιδόσεις των μαθητών που παρακολούθησαν τα μαθήματα σκάκι
19. τα συγκριτικά αποτελέσματα της έρευνας (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) σχετικά με μαθητές που παρακολούθησαν και μαθητές που δεν παρακολούθησαν μαθήματα σκάκι, από ίδια σχολεία, περιοχές κλπ.

20. καταγραμμένες (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) οι αντιδράσεις των γονέων, μαθητών που παρακολούθησαν μαθήματα σκάκι
21. καταγραμμένες (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) οι αντιδράσεις των δασκάλων των σχολείων που έγιναν μαθήματα σκάκι
22. τα αποτελέσματα της έρευνας (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) σχετικά με τις σχολικές τάξεις εφαρμογής του προγράμματος, όπου αναμένονται τα μέγιστα αποτελέσματα
23. καταγραμμένες (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) οι αναγκαίες εκδηλώσεις που απαιτούνται εφόσον εφαρμοστεί το πρόγραμμα σε ευρεία κλίμακα
24. καταγραμμένη (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) η κατάλληλη και απαραίτητη υλική υποδομή που απαιτείται από τα σχολεία να διαθέτουν εφόσον εφαρμοστεί το πρόγραμμα σε ευρεία κλίμακα
25. οι κατευθυντήριες γραμμές που πρέπει να δοθούν και το υλικό (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) με σκοπό να χρησιμοποιηθούν σε σεμινάρια κατάρτισης των εκπαιδευτών που θα διδάξουν σκάκι στα σχολεία, εφόσον εφαρμοστεί το πρόγραμμα σε ευρεία κλίμακα
26. τα τελικά αξιολογημένα αποτελέσματα και οι προτάσεις της έρευνας (σε έντυπα και CD ή δισκέτες) από το τρίτο μέρος, σχετικά με την αξιοποίηση της έρευνας
27. τα σχετικά δημοσιεύματα (αποδελτιωμένα έντυπα, φωτογραφικό και βιντεοσκοπημένο υλικό κλπ.) που αφορούν την έρευνα
28. η πρόταση (σε έντυπα, CD ή δισκέτες, φωτογραφικό και βιντεοσκοπημένο υλικό κλπ.) που θα κατατεθεί στο Υπουργείο Παιδείας και στους υπόλοιπους φορείς λήψης αποφάσεων, με απώτερο στόχο την ένταξη του σκακιού στα σχολεία σε ευρεία κλίμακα.

A.2 Σκοπιμότητα της προτεινόμενης έρευνας

Αναλύσατε τη σκοπιμότητα υλοποίησης της πρότασης με ιδιαίτερη έμφαση στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της ελληνικής παιδείας, τις πολιτικές του Υπουργείου Παιδείας και τις γενικότερες αναπτυξιακές κατευθύνσεις του Κοινωνικού Πλαισίου Στήριξης. Αναλύσατε πώς το προτεινόμενο έργο συνεισφέρει στη διεθνή ανταγωνιστικότητα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και γενικότερα στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Επικεντρώστε στον τρόπο που τα παραδοτέα της έρευνας συνεισφέρουν στους παραπάνω στόχους.

ΓΙΑΤΙ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΣΚΑΚΙ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ;

Είναι ένα χιλιόχρονο πνευματικό παιχνίδι που παίζεται σ' όλον τον κόσμο και που περιλαμβάνει μια μάζα από γνώση και εμπειρία που έχει γίνει η κληρονομιά όλης της ανθρωπότητας.

Γιατί το σκάκι έχει μια μαθηματική βάση. Τα μαθηματικά είναι το εργαλείο της επιστήμης, η γλώσσα της τεχνολογίας και της οργανωμένης σκέψης.

Γιατί το σκάκι αναπτύσσει συνδυασμένη ικανότητα, προσοχή, μνήμη, εξυπνάδα και ανάλυση- όλα σημαντικά για την ανάπτυξη του ατόμου.

Γιατί το σκάκι ενθαρρύνει την αυτοεκτίμηση, Πρέπει να μάθεις πώς να εκτιμάς τη θέση σου στη σκακιέρα κίνηση προς κίνηση και να ερευνάς τις καλύτερες δυνατές λύσεις για τα προβλήματα που ο αντίπαλός σου συνέχεια σου αντιπαραθέτει.

Γιατί το σκάκι προϋποθέτει τον υγιή διαγωνισμό. Στην διάρκεια μιας παρτίδας, το μυαλό υπόκειται σε μια εργασία του ερεθισμού και της αντίδρασης, βομβαρδίζεται από ένα συνεχές και ακούραστο ρεύμα νέων ιδεών.

Γιατί το σκάκι ενθαρρύνει την διαρκή μελέτη και προετοιμασία σαν έναν τρόπο να πετύχει τους προκαθορισμένους στόχους. Αντιτίθεται έτσι στην οκνηρία, στην εύκολη

λύση, στην προχειρότητα και στα αθέμιτα μέσα- γνωρίσματα που τόσο εμπόδισαν την εξέλιξη της ελληνικής κοινωνίας.

Γιατί το σκάκι μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην ελεύθερη ώρα του παιδιού ως υγιές αντιστάθμισμα στους κινδύνους από τα ναρκωτικά κ.α., καθώς είναι μια διέξοδος στο αδιέξοδο της σημερινής νεολαίας και δεν απαιτεί ιδιαίτερη σωματική διάπλαση, τύχη, οικονομική ευρωστία ή όριο ηλικίας.

Γιατί με το σκάκι χρειάζεσαι την ψυχολογική ικανότητα του να εκτιμήσεις τη σχέση ανάμεσα στον εαυτό σου και στον αντίπαλό σου, αναγνωρίζοντας τις δυνάμεις του και τις γνώσεις του. Ο ντροπαλός θα χρειαστεί να αποκτήσει αυτοεκτίμηση κι ο υπερόπτης το ρεαλισμό να δει κάθε αντίπαλο όπως πραγματικά είναι.

Γίνεται ξεκάθαρο ότι το στοιχείο αυτό του ατόμου που ονομάζουμε μυαλό, απαιτεί αρμονική ανάπτυξη και ότι η ανάπτυξη αυτού του πάρα πολύ σημαντικού μέρους του σώματος απαιτεί να συμπεριφερθεί σαν ένας οποιοσδήποτε άλλος μυς. Μπορούμε να ονομάσουμε το σκάκι ένα άθλημα του μυαλού και όπως κάθε σπορ- το άλμα εις μήκος, το άλμα εις ύψους, το ποδόσφαιρο, το μποξ, η γυμναστική- δίνει έμφαση σ' ένα συγκεκριμένο μέρος του σώματος. Το σκάκι αποτελεί το καλύτερο είδος διανοητικής εκπαίδευσης. Κι αυτό το είδος της εκπαίδευσης είναι που λείπει από το σύγχρονο ελληνικό σχολείο.

(Σχετικό δημοσίευμα του κ. Π. Παλαιολόγου με θέμα «το μάθημα που μας λείπει» στην εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ» πριν 43 χρόνια)

Σε κάθε χώρα το σχολείο είναι ο καθρέπτης της κοινωνίας, καθώς εκεί δίνονται τα πρώτα διδάγματα και μπαίνουν οι βάσεις για την εξέλιξη του ατόμου.

Η πληθώρα των πληροφοριών που δέχεται η σύγχρονη κοινωνία και η «πλύση» εγκεφάλου που γίνεται μέσα από τα Μ.Μ.Ε. απαιτεί γνώση, παιδεία και κυρίως κριτική σκέψη.

Το Ελληνικό σχολείο καθυστέρησε να εκσυγχρονιστεί και να ακολουθήσει έτσι τις αλλαγές των άλλων ανεπτυγμένων χωρών. Μαζί με τις άλλες ελλείψεις και προβλήματα έχει να αντιμετωπίσει και μια θεμελιώδη πλάνη στη βάση της μάθησης: την αποσθήιση και τον “παπαγαλισμό”, που τόσο κατατρέπει τον μαθητή στην πορεία του για γνώση. Ο μαθητής και μετέπειτα πολίτης, μ' αυτά τα εφόδια θα δυσκολευτεί να ανταγωνιστεί τις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας που ζητά πρωτοβουλία, επιστημονική σκέψη και φαντασία.

Με φωτεινό παράδειγμα το πρωτοποριακό πρόγραμμα «ΜΕΛΙΝΑ», δοκιμάζει την τομή εκείνη που απαιτείται για την βελτίωση και εξέλιξη του. Η εισαγωγή στο σχολικό πρόγραμμα των δραστηριοτήτων εκείνων που θα βοηθήσουν το μαθητή στη διάπλαση της διανοητικής του ικανότητας, στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, στην καλλιέργεια της φαντασίας και της δημιουργικότητας του, με μαθήματα όπως η μουσική, τα εικαστικά, το θεατρικό παιχνίδι κλπ. έχει ως στόχο την καλλιέργεια μίας γενικότερης παιδείας και κουλτούρας του μαθητή ώστε να αντεπεξέλθει στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας.

Η φυσική εξέλιξη του μαθητή σε ενεργό και παραγωγικό μέλος της κοινωνίας, θα έχει ως επακόλουθο την κοινωνική και την οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας.

ΤΙ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΤΟ ΣΚΑΚΙ - ΠΩΣ ΘΑ ΤΟΝΩΣΕΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Στο σκάκι έχουμε μια συνεχή διαδικασία κρίσης, σύγκρισης και δημιουργικής σκέψης, σε όλα τα επίπεδα, που απαιτεί **αυτοσυγκέντρωση**. Πρόκειται για μια πορεία αυτογνωσίας, που τις περισσότερες φορές δεν γίνεται συνειδητά, γι' αυτό μπορεί να ωφελήσει παιδιά μικρής ηλικίας ή άτομα με ειδικές ανάγκες, π.χ. άτομα που έχουν προβλήματα αυτοσυγκέντρωσης και προσήλωσης.

Αναγκαζόμαστε να παίρνουμε υπόψη μας την ύπαρξη άλλων ατόμων και να αποδεχτούμε ότι οι δικές τους αποφάσεις επηρεάζουν επίσης τη ζωή μας. Ως βασικό στοιχείο ωρίμανσης του χαρακτήρα και **ένταξης στην κοινωνία**, αυτό το χαρακτηριστικό του σκακιού συχνά αποδεικνύεται το σημαντικότερο για ένα παιδί- ο φυσιολογικός εγωκεντρισμός του δεν ξεπερνιέται εύκολα με άλλα μέσα. (Η πρώτη αυθόρμητη αντίδραση του ηττημένου σε μια παρτίδα σκάκι, είναι να συγχαρεί τον αντίπαλο για την νίκη του).

Το παιδί, μέσω του σκακιστικού παιχνιδιού, συνηθίζει να παίρνει αποφάσεις για θέματα όπου οι σημαντικότερες παράμετροι μεταβάλλονται διαρκώς, οπότε **καταπολεμά την αναποφασιστικότητα**, καθώς και το άσκοπο χάσιμο χρόνου, ενισχύοντας έτσι την αποτελεσματικότητά του.

Στο σκάκι, απαιτείται η κατάστρωση ενός **σχεδίου** από το οποίο εξαρτάται το τελικό αποτέλεσμα` «Το σκάκι μπορεί να σε διδάξει πολλά, πρωτίστως λογική. Όταν ήμουν μικρός, δεν μου άρεσε να γράφω εκθέσεις, γιατί οι καθηγητές έλεγαν ότι πριν γράψεις οτιδήποτε πρέπει να κατασκευάσεις ένα σχέδιο. Δεν μπορούσα να καταλάβω γιατί το σχέδιο ήταν τόσο απαραίτητο, αλλά με το σκάκι αντιλήφθηκα ότι χωρίς σχέδιο χάνεις.» Anatoly Karpon (παγκόσμιος πρωταθλητής).

Τα δύο βασικότερα χαρακτηριστικά του σκακιού, που είναι αλληλένδετα μεταξύ τους, είναι η **παντελής έλλειψη τύχης** και η δυνατότητα **πλήρους πληροφόρησης των δεδομένων**. Αυτό ανάγει στο μαθηματικό τρόπο σκέψης και την επιστημονική ανάλυση.

Το σκάκι μπορεί να αναπτύξει στοιχεία του χαρακτήρα όπως **μεθοδικότητα**, με την συνεχή και συστηματική ανάλυση των δεδομένων· **πειθαρχία, επιμονή, υπομονή**.

Εξάλλου με τον καιρό το παιδί μαθαίνει να **εκτιμάει την ωραιότητα** της σκακιστικής σκέψης και αισθάνεται απόλαυση και ευχαρίστηση παρόμοιας με εκείνες που του δίνουν τα βιβλία, οι πίνακες ζωγραφικής, και άλλα έργα τέχνης.

«Με το σκάκι διαμόρφωσα τον χαρακτήρα μου. Το σκάκι κατά κύριο λόγο σε κάνει **αντικειμενικό** με τον εαυτό σου, μια που για να βελτιωθείς πρέπει πρώτα να εντοπίσεις τα λάθη και τις ατέλειες σου. Ακριβώς όπως και στη ζωή». Alexander Alekhine (πρώην παγκόσμιος πρωταθλητής).

Σε πολλές χώρες το σκάκι έχει συμπεριληφθεί στο σχολικό πρόγραμμα και έχει αποδειχθεί ότι με σωστή διδασκαλία ενισχύει την προσληπτικότητα και την απόδοση σε άλλα μαθήματα.

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΣΚΑΚΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Στη διάρκεια της βασικής εκπαίδευσης ο μαθητής αναπτύσσει μια σημαντική ικανότητα για λογική σκέψη. Σ' αυτό το σημείο, τα παιδιά στην συνδυαστική τους ανάπτυξη μαθαίνουν να χειρίζονται καταστάσεις συγκεκριμένης λογικής από 9 έως 10 χρόνων και αφηρημένης λογικής από 11 έως 12 χρόνων. Έχουν αποκτήσει όλες τις βασικές συνδυαστικές σκέψεις και αρχίζουν να τις δένουν με άλλες. Έχουν αποκτήσει μια κατανόηση της διάταξης και της σειράς, σε ότι έχει σχέση με τους αριθμούς. Μπορούν να συγκεντρώσουν αντικείμενα σύμφωνα με τις σημαντικές ποιότητες, σχηματίζοντας τάξεις και παραρτήματα των τάξεων και μπορούν να οργανώσουν στοιχεία πάνω σε μια βάση μιας δοθείσης εναλλακτικής λύσης. Μπορούν να πετύχουν βασικές μαθηματικές ασκήσεις, πρόσθεση, πολλαπλασιασμό κ.α. Αρχίζουν να δημιουργούν λογικές σκέψεις για το χώρο και το χρόνο. Καταλαβαίνουν την ιδέα της γραμμής, του μήκους και της απόστασης. Μπορούν να καταλάβουν την προοπτική και να εδραιώσουν σχέσεις χώρου. Μπορούν να αναπτύξουν μια μεγαλύτερη ικανότητα υπακοής και να δεχτούν τους κανόνες. Αρχίζουν να αναπτύσσουν ηθική και διανοητική αυτονομία, μια σκέψη για ισορροπημένα επιχειρήματα και δυνατότερη έλξη στις αξίες του αμοιβαίου σεβασμού.

Καθώς το σκακιστικό παιχνίδι απαιτεί πλειάδα στοιχείων από αυτά που προαναφέρθηκαν, είναι εύγλωττο ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο με σκοπό να τονιστούν οι στόχοι της βασικής εκπαίδευσης.

ΤΟ ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΟ ΠΟΛΥΠΤΥΧΟ: ΤΕΧΝΗ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΑΘΛΗΜΑ

Στην Ελλάδα το σκάκι μπορεί να χρησιμοποιηθεί μέσα από το πιλοτικό πρόγραμμα «ΜΕΛΙΝΑ» (εφαρμόζεται σήμερα σε ογδόντα δύο σχολεία της Ελλάδος), ως το εκπαιδευτικό εργαλείο που θα βοηθήσει τους μαθητές και θα τονώσει την φιλοσοφία του προγράμματος.

Η πολύπλευρη διάσταση του σκακιού είναι ικανή να θέσει τις βάσεις για την αμοιβαία συνεργασία όχι μόνο με τα βασικά μαθήματα του σχολείου αλλά και με τα μαθήματα ειδικότητας.

Το σκάκι δεν είναι απλώς ένα παιχνίδι, αλλά ένα σύνολο από αξιόλογες και για τη ζωή χρήσιμες πνευματικές ιδιότητες, που μπορούν μέσω αυτού να αποκτηθούν· το σημαντικό είναι ότι αυτές οι ιδιότητες μπορούν να εξελιχθούν και να γίνουν **συνήθειες** οι οποίες ποτέ δεν μας εγκαταλείπουν, γιατί το σκάκι έχει μεν υπόσταση παιχνιδιού αλλά εμπεριέχει στοιχεία, **τέχνης** (δημιουργικότητα), **επιστήμης** (στον τρόπο μελέτης του) και **αθλήματος** (συναγωνισμός).

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Για τον άνθρωπο και κυρίως για τα παιδιά η ζωή παρουσιάζει μία πολυπλοκότητα και προβλήματα πολύ μεγάλα ώστε να αντιμετωπιστούν “κατά μέτωπο”. Οι βασικές λύσεις σε όλα τα δύσκολα ανθρώπινα προβλήματα προσφέρονται από την επιστήμη. Ένας από τους βασικότερους σκοπούς της επιστήμης είναι να επιτύχει την αναγωγή της πολυπλοκότητας του κόσμου σε απλούς κανόνες. Η κλασική μέθοδος που χρησιμοποιείται από την επιστημονική πρόοδο είναι η παρατήρηση υπόθεση πείραμα θεωρία. Ο επόμενος στόχος της επιστήμης είναι η πρόβλεψη των μελλοντικών εξελίξεων και κατ' επέκταση ο έλεγχος της φύσης. Η μεθοδολογία με τη οποία επιχειρούνται οι επιστημονικές προβλέψεις βασίζεται στη δημιουργία

υποθέσεων για την λειτουργία του κόσμου και στην επιβεβαίωση ή την απορρίψει τους χάρη σε κατάλληλα δεδομένα.

Πολύ σημαντικό επίσης είναι ότι η επιστήμη βασίζεται στην αξιοποίηση της εμπειρίας του παρελθόντος. Το κυριότερο αναγνωριστικό στοιχείο της επιστήμης είναι η αντικειμενικότητα.

Ένας άλλος παραλληλισμός επιστήμης και σκακιού αφορά στην εξειδικευμένη ορολογία. Μεθοδολογικά υπάρχουν πολλές ομοιότητες ανάμεσα στην επιστήμη και στο σκάκι. Τόσο η επιστήμη όσο και το σκάκι βασίζονται στην αξιοποίηση της εμπειρίας του παρελθόντος. Η κάθε γενιά χτίζει πάνω στις προσπάθειες των προηγούμενων. Ως ποιο συγκεκριμένο παραλληλισμό επιστήμης και σκακιού μπορούμε να μελετήσουμε την διαδεδομένη άποψη ότι το σκάκι μοιάζει με τα μαθηματικά. Οι περισσότερες ερωτήσεις που αφορούν στο σκάκι δεν μπορούν να απαντηθούν οριστικά με γενικό τρόπο, αλλά μόνο εμπειρικά σε συγκεκριμένες θέσεις, δηλαδή με συγκεκριμένες τιμές των παραμέτρων και χωρίς εξωτερικούς παράγοντες να επηρεάζουν την εξέλιξη των πραγμάτων.

ΤΕΧΝΗ

Το σκάκι είναι όμως και τέχνη. Η τέχνη σε αντίθεση με την επιστήμη λειτουργεί σε επίπεδο μοναδικής, ατομικής και μη επαναλαμβανόμενης εμπειρίας. Η τέχνη που στερείται πρωτοτυπίας από το δημιουργό δεν είναι τέχνη αλλά τεχνική. Το έργο τέχνης όπως και μία σκακιστική παρτίδα είναι αυτοτελές και μοναδικό, δεν αναπαριστά ακόμη κι αν ήθελε να αναπαραστήσει. Προκαλεί συνειρμούς σκέψεων και συναισθημάτων. Από αυτή τη σκοπιά είναι μια ατομική και υποκειμενική αναζήτηση μορφών και αρμονίας.

Η τάση για εναρμόνιση του ατόμου με το σύνολο είναι προφανής στην τέχνη. Σε μια σκακιστική παρτίδα διαπιστώνουμε την τάση αυτή καθώς ο παίκτης θέτει σε αρμονία το παιχνίδι του με αυτό του αντιπάλου.

Η τέχνη αντιπροσωπεύει το συναίσθημα και αποτελεί καθαρά ατομική βιωματική λειτουργία με πολλούς βαθμούς ελευθερίας, πρώτιστα χάρη στην υποκειμενικότητα της έννοιας του ωραίου.

Κάθε καινούργια παρτίδα είναι και καινούργια εμπειρία. Παρ' όλο που το ξεκίνημα γίνεται πάντα από την ίδια αρχική θέση, η πολλαπλότητα θεμιτών επιλογών σε κάθε κίνηση δεν επιτρέπει πλήρη εφαρμογή υπολογιστικής λογικής, με αποτέλεσμα σε κάθε παρτίδα να υπάρχει ένα μεγάλο ποσοστό αβεβαιότητας για την εξέλιξη της;. Όπως και στην τέχνη, στο σκάκι είναι αναγκαίος ο συνδυασμός της λογικής με την διαίσθηση προκειμένου να αντιμετωπιστεί το άγνωστο και να βιώσουμε μια νέα εμπειρία. Έτσι διερευνούμε τα όρια της πραγματικότητας και τα επεκτείνουμε: δημιουργούμε.

Μέσα σ' όλη αυτή τη διαδικασία βιώνεται η διαμάχη με το άγνωστο και υπάρχει μία τεράστια ποικιλία συναισθημάτων επιτυχίας, αποτυχίας, ελπίδας κλπ. Αν όμως το σκάκι φιλοδοξεί να αναγνωριστεί ως τέχνη εφάμιλλη των κλασικών θα πρέπει να αντιστοιχεί σε κάποια αίσθηση την οποία να εκφράζει και κάποια επιστήμη της οποίας στοιχεία οπωσδήποτε αξιοποιεί. Δεδομένου ότι ο εγκέφαλος μπορεί να θεωρηθεί ως ειδικό όργανο μίας έκτης αίσθησης που ενοποιεί όλες της υπόλοιπες μπορεί να διαμορφωθεί ο ακόλουθος πίνακας

αίσθηση	όργανο	επιστήμη	τέχνη
τρόπος αντίληψης	προληπτικό μέσο	θεωρητική / εφαρμοσμένη	περιπτή «ευχαρίστηση»
όραση	μάτι	οπτική	ζωγραφική
ακοή	αυτί	ακουστική	μουσική
αφή	σώμα / δέρμα	ιατρική [θεραπεία]	γλυπτική (πλαστικές τέχνες)
όσφρηση	μύτη	βοτανική	αρωματοποιία
γεύση	γλώσσα	χημεία	μαγειρική
αντίληψη / λογική	εγκέφαλος	φιλοσοφία (μαθηματικά)	ποίηση, λογοτεχνία, σκάκι

ΑΘΛΗΜΑ

Το σκάκι είναι και άθλημα με την έννοια που ο αθλητισμός είναι εξάσκηση και πρακτική εφαρμογή των ανθρώπινων ιδιοτήτων.

Ο αθλητισμός είναι η περισσότερο ελεγχόμενη διαδικασία απ' ό,τι η επιστήμη και η τέχνη, καθώς αποτελεί εφαρμογή (τεχνική) και συνήθως ελέγχεται από κάποιον άλλο π.χ. προπονητή.

Αξίζει να τονιστεί η βασική διαφορά ανάμεσα στον αθλητισμό και το παιχνίδι. Ήδη από την αρχαιότητα το παιχνίδι ήταν φυσική έκφραση του σώματος ενώ η άθληση είχε σκοπιμότητα, ήταν συνειδητή και γι' αυτό θεμελιώδες μέγεθος του ανθρώπινου πολιτισμού.

A.3 Προηγούμενες ερευνητικές δραστηριότητες και άλλα συναφή ερευνητικά έργα που καλύπτουν το συγκεκριμένο αντικείμενο.

Αναφέρετε άλλες συναφείς δραστηριότητες που (α) εκτελούνται από τους φορείς που συμμετέχουν στην πρόταση ή (β) άλλους φορείς. Τονίστε την επιπρόσθετη συνεισφορά της προτεινόμενης έρευνας και τα σημεία διαφοροποίησης σε σχέση με τις άλλες προσπάθειες.

Επίσης περιγράψατε τη συνάφεια/συνέργια της προτεινόμενης έρευνας με άλλες Ενέργειες του ΕΠΕΑΕΚ.

Στην Ελλάδα δεν έχουν γίνει μέχρι σήμερα ανάλογες έρευνες ή μελέτες με θέμα το σκάκι. Ωστόσο έχουν ερευνηθεί οι δυνατότητες αξιοποίησης μερικών κοινωνικών δραστηριοτήτων στο σχολικό ωράριο (θεατρικό παιχνίδι, μουσική, εικαστικά κλπ) και ήδη βρίσκουν εφαρμογή μέσα από το πρόγραμμα «ΜΕΛΙΝΑ».

Η Ελληνική Σκακιστική Ομοσπονδία (Ε.Σ.Ο.) με αφορμή το κοινοτικό πρόγραμμα EURATHLON (στο οποίο συμμετέχει), διοργανώνει στις 21-23 Νοεμβρίου 1997 στην Αθήνα, Διεθνές Ευρωπαϊκό Forum με θέμα το σχολικό σκάκι στις υπόλοιπες χώρες της κοινότητας. Στο Forum θα συμμετέχει και η επιτροπή σχολικού σκακιού της Διεθνούς Σκακιστικής Ομοσπονδίας (FIDE)

Η Ένωση Σκακιστικών Σωματείων Βορείου Ελλάδος, διοργάνωσε τον Δεκέμβριο του 1996 τηλεδιάσκεψη με θέμα «Η οργάνωση και εφαρμογή του σκακιού ως πρότυπου και υποδειγματικού αντικειμένου στα πλαίσια του Σχολικού Αθλητισμού». Στην τηλεδιάσκεψη εκτός των άλλων συμμετείχαν και εκπρόσωποι των ΤΕΦΑΑ Θεσσαλονίκης και Αθήνας.

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης, διοργάνωσε στο χρονικό διάστημα 30 Νοεμβρίου έως 2 Δεκεμβρίου 1984 την Α' Βαλκανική σύσκεψη για το παιδικό σκάκι και με τη συμμετοχή της επιτροπής της Διεθνούς Σκακιστικής Ομοσπονδίας (FIDE) για το παιδικό σκάκι.

ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΣΚΑΚΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα το σκάκι δεν είναι ενταγμένο εντός του σχολικού προγράμματος, παρά γίνονται αρκετές προσπάθειες με προγράμματα εκμάθησης σε μικρές ηλικίες ως εξωσχολική δραστηριότητα.

Η πρώτη οργανωμένη προσπάθεια, έγινε με αφορμή τις δύο σκακιστικές Ολυμπιάδες (Θεσσαλονίκη 1984 και 1988). Το πρώτο βήμα έγινε με τον δήμο Θεσσαλονίκης το 1984 και το πιλοτικό πρόγραμμα «ΚΙΝΗΣΗ ΣΚΑΚΙΟΥ». Οργανωτικός υπεύθυνος του Δήμου ήταν ο κ. Βαγγέλης Βιδάλης. Τα μαθήματα αφορούσαν μαθητές δημοτικού και γινόταν σε σχολεία του δήμου εκτός σχολικού ωραρίου με την βοήθεια ενός βιβλίου («Μαθαίνω σκάκι») που εκδόθηκε για τον σκοπό αυτό.

Σήμερα γίνονται μαθήματα σκάκι σε πολλούς Δήμους της χώρας. Τα μαθήματα γίνονται σε διάφορους χώρους όπως σχολεία (εκτός ωραρίου), βιβλιοθήκες, συλλόγους (εκτός από προπονήσεις) κλπ.

Αποκορύφωμα των μαθημάτων είναι το ετήσιο σχολικό κύπελλο που γίνεται υπό την επίβλεψη της Ελληνικής Σκακιστικής Ομοσπονδίας και συμμετέχουν περισσότεροι από χίλιοι μαθητές όλων των σχολικών τάξεων.

Σχετικό έγγραφο του τότε Υπουργείου Παιδείας κ. Πέτρου Μώραλη, με θέμα: «Εκδηλώσεις σκακιού στα σχολεία», έχει διανεμηθεί στα σχολεία στις 25 Σεπτεμβρίου 1983 ενόψει της 26^{ης} Σκακιστικής Ολυμπιάδας (1984) στην Θεσσαλονίκη.

ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΟ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑ

Την σχολική περίοδο 1987-88, στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στο δήμο Ν. Καλλικράτειας του νομού Χαλκιδικής, έγινε μία απόπειρα ένταξης του σκακιού εντός σχολικού ωραρίου, με πρωτοβουλία του τότε Διευθυντή κ. Παναγιώτη Τσέλιου. Η προσπάθεια δεν ευδοκίμησε καθώς ο εν' λόγω Διευθυντής συνταξιοδοτήθηκε.

Ωστόσο καρποφόρησε λίγα χρόνια αργότερα μέσα από το πρόγραμμα «ΜΕΛΙΝΑ». Το σκάκι έχει ενταχθεί πειραματικά στα δύο Δημοτικά σχολεία της Ν. Καλλικράτειας του νομού Χαλκιδικής από την σχολική χρονιά 1996-97 με εκπαιδευτή τον κ. Κώστα Γιουβαντσιούδη και θα συνεχιστεί και την σχολική περίοδο 1997-98 με εκπαιδευτές τον Κώστα Γιουβαντσιούδη και την Ειρήνη Μουσιάδου.

Η ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ

Η έρευνα αυτή αφού ολοκληρωθεί, θα έχει την δυνατότητα να προσδιορίσει τα πλεονεκτήματα που θα προκύψουν από την ένταξη του σκακιού στο σχολικό ωράριο.

Επιπλέον, θα παρέχει όλα τα στοιχεία και το υλικό που απαιτούνται, με σκοπό την υλοποίηση του στόχου της από τους αρμόδιους φορείς.

Παράλληλα, θα βοηθήσει στην ανάγκη αναγνώρισης της εκπαιδευτικής αξίας του σκακιού και στη χώρα μας.

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι θα η έρευνα αφορά αποκλειστικά και μόνο την Ελληνική πραγματικότητα. Επομένως τα αποτελέσματα που θα εξαχθούν θα αφορούν τα Ελληνικά σχολεία και ειδικότερα τους μαθητές της χώρας μας.

A.4 Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας

Περιγράψτε με σαφήνεια τη δυνατότητα αξιοποίησης των αποτελεσμάτων και των παραδοτέων της προτεινόμενης έρευνας. Αναφέρατε επίσης τον τρόπο προώθησής τους προς τους φορείς λήψης αποφάσεων.

? Μια πρώτη δυνατότητα αξιοποίησης των παραδοτέων της έρευνας (όπως αυτά περιγράφονται στην παράγραφο Α1), είναι τα σχολεία που ανήκουν στο πρόγραμμα «ΜΕΛΙΝΑ» καθώς η φιλοσοφία της έρευνας βρίσκει εφαρμογή στη φιλοσοφία του «ΜΕΛΙΝΑ».

Το «ΜΕΛΙΝΑ» ξεκίνησε την σχολική περίοδο 1995-96 σε 40 σχολεία πανελληνίως και επεκτάθηκε την περίοδο 1996-97 σε 82. Σήμερα διανύει την τρίτη χρονιά πειραματικής εφαρμογής. Τα σχολεία που έχουν επιλεγεί και συμμετέχουν είναι διάσπαρτα σε όλη την χώρα (ένα σε κάθε νομό, τρία στα μεγάλα αστικά κέντρα). Ως εκ' τούτου υπάρχει η δυνατότητα επιλογής σχολείων σε διάφορες περιοχές της επικράτειας.

Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας και αφού εξαχθούν τα κατάλληλα στοιχεία και συμπεράσματα, θα επιδιωχθεί να ενταχθεί πλήρως το σκάκι στο πρόγραμμα «ΜΕΛΙΝΑ» ως εργαλείο που θα βοηθήσει στην γενικότερη φιλοσοφία του. Την σχολική χρονιά 1999-2000 το «ΜΕΛΙΝΑ» θα διανύει την πέμπτη χρονιά εφαρμογής του στα 40 σχολεία και την τέταρτη στα υπόλοιπα. Ο δεκαετής σχεδιασμός του «ΜΕΛΙΝΑ» θα δώσει την δυνατότητα υλοποίησης της έρευνας σε πειραματική φάση για ακόμη μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Μετά το πέρας και αυτής της περιόδου και αφού συλλεχθούν όλα εκείνα τα συμπεράσματα για το «ΜΕΛΙΝΑ», άρα και για το σκάκι θα κατατεθούν οι τελικές προτάσεις στο Υπουργείο Παιδείας με στόχο την υλοποίηση του προγράμματος στα σχολεία όλης της Ελληνικής επικράτειας.

? Μια δεύτερη δυνατότητα αξιοποίησης είναι η εισαγωγή του σκακιού στα ολοήμερα δημοτικά σχολεία τις ώρες δημιουργικής απασχόλησης. Στην περίπτωση αυτή τα αποτελέσματα της έρευνας και τα παραδοτέα της, θα βρουν την ίδια εφαρμογή, καθώς στα ολοήμερα σχολεία η ώρα της δημιουργικής απασχόλησης έχει ως σκοπό να παρέχει στο μαθητή τα εργαλεία εκείνα που θα τον βοηθήσουν στα άλλα μαθήματα αλλά και στην ολοκλήρωση της προσωπικότητάς του γενικότερα.

? Μια τρίτη δυνατότητα αξιοποίησης των αποτελεσμάτων και των παραδοτέων της προτεινόμενης έρευνας είναι τα πειραματικά σχολεία δημοτικής εκπαίδευσης όπου βρίσκουν εφαρμογή παρόμοια εγχειρήματα.

? Πρέπει να επισημανθεί ο ουσιαστικός ρόλος της Ελληνικής Σκακιστικής Ομοσπονδίας, καθώς θα συμμετέχει αφ' ενός στην έρευνα και αφ' ετέρου στην υλοποίηση των αποτελεσμάτων της. Η διοικητική και οργανωτική δομή της καθώς επίσης και το έμπυχο δυναμικό που διαθέτει θα είναι σε πλήρη συνεργασία με το Υπουργείο σε όλες της φάσεις υλοποίησης των στόχων. Όλα τα μέλη της Ε.Σ.Ο. θα συμμετέχουν ενεργά με την τεχνογνωσία τους και θα καλύπτουν κάθε ανάγκη που θα παρουσιάζεται.

Επιπλέον η Ε.Σ.Ο. θα έχει την δυνατότητα αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας στα προγράμματα εκμάθησης σκάκι που εφαρμόζονται σήμερα στην Ελλάδα υπό την αιγίδα της, σε Δήμους, σε σχολεία (εκτός ωραρίου), βιβλιοθήκες, συλλόγους κλπ.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ

Με σκοπό την προώθηση της έρευνας τόσο κατά τη διάρκειά της όσο και μετά την ολοκλήρωσή της θα γίνουν οι παρακάτω ενέργειες:

1. Ενημέρωση του κοινού. Αυτό θα επιτευχθεί:
 - α) με τη βοήθεια της Ελληνικής Σκακιστικής Ομοσπονδίας (ΕΣΟ), η οποία εκδίδει ένα σκακιστικό περιοδικό και το διανέμει σε όλα τα σκακιστικά σωματεία της Ελλάδας
 - β) με την προσέγγιση της Διεθνούς Σκακιστικής Ομοσπονδίας (FIDE) και ειδικότερα της Διεθνούς Σχολικής Επιτροπής, ώστε να δημοσιεύσουν την έρευνα στα μέλη τους (σημειώνεται ότι Αντιπρόεδρος της FIDE είναι ο πρόεδρος της ΕΣΟ κ Γιώργος Μακρόπουλος)
 - γ) μέσα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (τηλεόραση, ραδιόφωνο, ειδικά περιοδικά σκακιστικά, εκπαιδευτικά και ψυχολογικά)
 - δ) μέσα από το Internet και από τις σελίδες της Ε.Σ.Ο.
 - ε) θα ανοιχτεί ειδική σελίδα για την έρευνα αυτή στο Internet και μέσα από την οποία θα γίνεται κάθε δυνατή επαφή και ενημέρωση.
2. Προσέγγιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που ο ρόλος της μπορεί να γίνει καθοριστικός τόσο κατά τη διάρκεια της έρευνας όσο και αργότερα, με την εξασφάλιση οικονομικών πόρων για την υλοποίηση των παραδοτέων της.
3. Παρουσίαση τόσο των αποτελεσμάτων όσο και των προτάσεων της έρευνας:
 - α) στο Δ.Σ. της Ελληνικής Σκακιστικής Ομοσπονδίας
 - β) στην κεντρική επιτροπή του προγράμματος «Μελίνα»
 - γ) στους αρμόδιους φορείς των Ολοήμερων σχολείων
 - δ) στους αρμόδιους φορείς των Πειραματικών σχολείων
 - ε) στο Υπουργείο Παιδείας

B. Εκτέλεση του ερευνητικού έργου

B.1 Ερευνητική μεθοδολογία εκτέλεσης του έργου

Αναλύσατε και τεκμηριώσατε τις υποθέσεις εργασίας. Περιγράψατε και τεκμηριώσατε τον τρόπο συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων, τη βιβλιογραφία κλπ.

Το κίνητρο κατάθεσης της παρούσας ερευνητικής πρότασης είναι να εντοπιστεί ο τρόπος με τον οποίο θα αξιοποιηθούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του σκακιού, ώστε να βοηθηθούν οι μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στις δυσκολίες μάθησης που αντιμετωπίζουν, να βελτιωθεί η απόδοση τους γενικότερα και να καλλιεργήσουν ένα ποιο δημιουργικό τρόπο σκέψης, καθώς και να διερευνηθεί η δυνατότητα χρήσης του ως διδακτικού εργαλείου ιδιαίτερα στα μαθηματικά.

1. ΕΡΕΥΝΑ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, σε διάφορα μέρη του κόσμου έχουν εφαρμοστεί και συνεχίζουν να εφαρμόζονται ανάλογα προγράμματα, είτε σε ερευνητική μορφή είτε καταλυτικά με υλοποίηση των αποτελεσμάτων.

Κρίνεται σκόπιμο να γίνει διερεύνηση και προσέγγιση όλων των ερευνητικών φορέων και των φορέων υλοποίησης των αντίστοιχων προγραμμάτων. Η διερεύνηση και η επαφή με τους παραπάνω φορείς θα γίνει με την βοήθεια της σύγχρονης τεχνολογίας (internet, fax κλπ.) και της Διεθνούς Σκακιστικής Ομοσπονδίας (FIDE), ενώ η προσέγγιση τους θα γίνει με μετάβαση μελών του προγράμματος στις χώρες που υπάρχει ανάλογη υποδομή και ειδικότερα στα εν' λόγω σχολεία του εξωτερικού.

Σκοπός αυτής της επαφής θα είναι να αποκομιστεί η προηγούμενη εμπειρία των σχολείων εφαρμογής αντίστοιχων προγραμμάτων, μέρος της οποίας δύναται να χρησιμοποιηθεί και στην Ελλάδα.

Καθώς όμως η έρευνα είναι συγκεκριμένη και στόχος της είναι η υλοποίηση της στην χώρα μας με ιδιαίτερες ιδιομορφίες, η εμπειρία του εξωτερικού δεν μπορεί να εφαρμοστεί αυτούσια. Κατόπιν τούτου θα γίνουν αντίστοιχες επαφές και μεταβάσεις σε περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας όπου αυτό κριθεί σκόπιμο, κρίνοντας από στοιχεία όπως: προηγούμενη δραστηριότητα, προτεινόμενα σχολεία εφαρμογής κλπ.

2.ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Ο στόχος της έρευνας είναι να ενταχθεί το σκάκι στο σχολικό ωράριο του Ελληνικού Εκπαιδευτικού συστήματος, γι' αυτό είναι απαραίτητο να γίνει δειγματοληπτική εφαρμογή σε ορισμένα σχολεία. Θα επιδιωχθεί τα σχολεία που θα εφαρμοστεί να είναι από διάφορες περιοχές της χώρας.

Κριτήρια όπως το μορφωτικό, κοινωνικό, και βιοτικό επίπεδο της περιοχής είναι απαραίτητα για την επιλογή των σχολείων στη διάρκεια της πειραματικής εφαρμογής του.

Το πρόγραμμα θα εφαρμοστεί σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού σχολείου καθώς θα πρέπει να αξιολογηθεί η μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητά του. Σε κάθε τάξη. Για το σκοπό αυτό θα γίνει επιπλέον επιλογή τάξεων σε διάφορα σχολεία της χώρας.

Καθώς υπάρχει σοβαρή πιθανότητα ορισμένοι μαθητές σχολείων να γνωρίζουν σκάκι ή να είναι και αθλητές, θεωρείται απαραίτητο να γίνει επιπλέον επιλογή σχολείων που ανήκουν σε περιοχές που διαθέτουν και σε περιοχές που δεν διαθέτουν σκακιστική υποδομή.

Το σκάκι θα διδάσκεται από ειδικευμένους εκπαιδευτικούς (θα έχουν καταρτιστεί καταλλήλως), που μπορεί να είναι και δάσκαλοι των σχολείων που έχουν επιλεγεί και θα διαρκεί μία ώρα την εβδομάδα. Ο δάσκαλος του σκάκι θα είναι σε άμεση και διαρκή επαφή με τον δάσκαλο της τάξης και τους δασκάλους ειδικοτήτων, με σκοπό την βέλτιστη ενημέρωση του για την πορεία των μαθητών στα υπόλοιπα μαθήματα, καθώς το σκάκι θα είναι το εργαλείο εκείνο που θα βοηθήσει τους μαθητές στα μαθήματα τους και ειδικότερα στα μαθηματικά.

Στη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος θα γίνονται συχνές συναντήσεις μεταξύ των εκπαιδευτών και των υπευθύνων του προγράμματος υπό την καθοδήγηση και της Ελληνικής Σκακιστικής Ομοσπονδίας, με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων την ενημέρωση και την επίλυση τυχόν προβλημάτων. Οι συναντήσεις αυτές θα είναι είτε στα σχολεία διεξαγωγής των μαθημάτων είτε σε κεντρικές περιοχές.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

1. INTERNET: θα ανοιχτεί σελίδα με διπλό σκοπό α) την αποστολή και λήψη στοιχείων από χώρες του εξωτερικού και β) την διάδοση και διαφήμιση της έρευνας.
2. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: θα βρεθούν και θα αγοραστούν τα ανάλογα σκακιστικά βιβλία (ξενόγλωσσα) που έχουν εκδοθεί για το σκοπό αυτό. Αυτό θα γίνει με την βοήθεια της Ε.Σ.Ο. και της Διεθνούς Σκακιστικής Ομοσπονδίας (FIDE). Τα βιβλία αυτά θα

χρησιμοποιηθούν με σκοπό την συλλογή μεθόδων και τρόπων εφαρμογής αντίστοιχων προγραμμάτων με σκοπό να εξαχθούν τα μέγιστα δυνατά συμπεράσματα για την συγγραφή του σχολικού εγχειριδίου που θα είναι προσαρμοσμένο στην Ελληνική πραγματικότητα.

3. **ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ & ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ:** θα διανεμηθεί στα σχολεία και στους μαθητές και στους δασκάλους της χώρας (δειγματοληπτικά) με σκοπό την προσέγγιση των στοιχείων εκείνων που θα βοηθήσουν στην επιλογή των σχολείων εφαρμογής του προγράμματος.
4. **ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ & ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ:** θα διανεμηθεί στους ήδη σκακιστές μικρής ηλικίας (δημοτικού), με σκοπό να προσεγγιστεί το διανοητικό και μαθησιακό τους επίπεδο. Τα στοιχεία που θα συλλεχθούν θα αξιολογηθούν και θα χρησιμοποιηθούν στην υπόλοιπη έρευνα.
5. Θα ερευνηθούν προηγούμενες έρευνες που έχουν γίνει στην Ελλάδα, με σκοπό να χρησιμοποιηθούν τα αποτελέσματα τους όπου είναι εφικτό (κατανομή πλυθησμού, μορφωτικό επίπεδο κλπ.)

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Όλα τα παραπάνω στοιχεία θα μελετηθούν και θα αξιολογηθούν από ειδικούς (ψυχολόγους, μαθηματικούς, στατιστικούς, εκπαιδευτικούς, σκακιστές κλπ.), ο καθένας ξεχωριστά στο τομέα του και κατόπιν ως σύνολο της ερευνητικής ομάδας.

Από τα τελικά συμπεράσματα θα εξαχθούν οι προγραμματικοί στόχοι με σκοπό την υλοποίηση της έρευνας, ώστε να προχωρήσουν τα επόμενα βήματα.

B.2 Φάσεις, ενότητες εργασίας

Περιγράψατε αναλυτικά τις δραστηριότητες, με επικέντρωση στη σκοπιμότητα, στα χρησιμοποιούμενα μέσα και στα αναμενόμενα αποτελέσματα κάθε ενότητας εργασίας.

Για την πραγματοποίηση της έρευνας θα γίνουν τα εξής:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ	ΜΕΣΑ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
1. ενημέρωση γύρω από αντίστοιχα ερευνητικά προγράμματα του εξωτερικού	μεταφορά εμπειριών και τεχνογνωσίας	Internet, FIDE, φορείς εφαρμογής,	συλλογή προηγούμενης εμπειρίας
2. επαφές με αντίστοιχα ερευνητικά προγράμματα του εξωτερικού	μεταφορά εμπειριών και τεχνογνωσίας	μετάβαση μελών της ομάδας σε χώρες του εξωτερικού	συλλογή προηγούμενης εμπειρίας και προηγούμενου υλικού
3. καταγραφή του μορφωτικού, βιοτικού και κοινωνικού επιπέδου κάθε περιοχής	σκοπό να γίνει η μέγιστα δυνατή δειγματοληπτική έρευνα	προηγούμενες πανεπιστημιακές έρευνες + ερωτηματολόγιο	η επιλογή διαφορετικών κατηγοριών σχολείων ανά περιοχές
4. έρευνα στους σκακιστές μικρής ηλικίας (δημοτικού)	να διαπιστωθεί η πιθανή κλίση τους σε ορισμένα μαθήματα καθώς επίσης και οι επιδόσεις τους στο σχολείο	ερωτηματολόγιο + προηγούμενες έρευνες (εφόσον υπάρχουν)	να γίνει ο μέγιστος δυνατός συσχετισμός του σκακιού με τα αντίστοιχα μαθήματα
5. έρευνα στους μαθητές του δημοτικού	να διαπιστωθούν οι πιθανές διαφοροποιήσεις τους από τους ήδη σκακιστές της ίδιας περιοχής, τάξης και όσο το δυνατό επιπέδου	ερωτηματολόγιο	να προσεχθούν και να τονιστούν τα σημεία εκείνα που πιθανόν να υπερéχουν οι σκακιστές
6. ενημερωτικά φυλλάδια	να ενημερωθούν δάσκαλοι, γονείς & μαθητές, των σχολείων που θα γίνουν τα μαθήματα	μέλη της ομάδας + φοιτητές	να γίνει γνωστή η έρευνα στην τοπική κοινωνία και να υπάρχει η μέγιστη συνεργασία
7. έρευνα στους δασκάλους των σχολείων της χώρας	να εντοπιστούν εκείνοι που ξέρουν σκάκι και θα είχαν την διάθεση να διδάξουν	ερωτηματολόγιο + προηγούμενες έρευνες (εφόσον υπάρχουν)	καταγραφή και επιλογή ορισμένων για την κάλυψη των αναγκών
8. διακίνηση	η σωστή δειγματοληπτική	μέλη της ομάδας + φοιτητές	ποιοτικότερα

ερωτηματολογίου	έρευνα		αποτελέσματα
9. ενημέρωση	α) την αποστολή και λήψη στοιχείων από χώρες του εξωτερικού και β) την διάδοση και διαφήμιση της έρευνας	σελίδα στο Internet	διαρκής επαφή με φορείς του εξωτερικού και του εσωτερικού
10. συλλογή βιβλιογραφίας	την εύρεση αντίστοιχων βιβλίων του εξωτερικού	FIDE, Internet, Έλληνες & ξένοι προπονητές - σκακιστές	να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση των βιβλίων του εξωτερικού
11. αξιολόγηση βιβλιογραφίας	να βρεθεί αν υπάρχει βιβλίο κατάλληλο για τα ελληνικά σχολεία	συλλογή βιβλιογραφίας	να προταθεί στους αρμόδιους φορείς η μετάφραση ή η συγγραφή σχολικού βιβλίου
12. μεταφράσεις ξενόγλωσσων πληροφοριών	η άρτια κατανόηση των κειμένων	μέλη της ερευνητικής ομάδας + μεταφραστές	ποιοτικότερα αποτελέσματα
13. αξιοποίηση τελικών αποτελεσμάτων του ερευνητικού μέρους	να εξαχθούν τα τελικά συμπεράσματα και να κατατεθούν προτάσεις	όλα τα αποτελέσματα του πρώτου μέρους της έρευνας	διαμόρφωση τελικών συμπερασμάτων και προτάσεων για την συνέχεια
14. συγγραφή του σχολικού εγχειριδίου για μαθητές	να γίνει η έρευνα με ενιαία ύλη, ώστε τα αποτελέσματα να είναι αξιόπιστα	προηγούμενη εμπειρία και υλικό μελών της ερευνητικής ομάδας	θα εξαχθούν προτάσεις για την συγγραφή ενός σχολικού βιβλίου
15. συγγραφή του σχολικού εγχειριδίου για δασκάλους	να δοθούν οι κατευθυντήριες γραμμές ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της έρευνας	προηγούμενη εμπειρία και υλικό μελών της ερευνητικής ομάδας	θα εξαχθούν προτάσεις για την συγγραφή ενός σχολικού βιβλίου, και την βελτίωση της ερευνητικής διαδικασίας
16. αγορά σκακιστικού υλικού (κομμάτια, δάπεδα, μαγνητικές)	να χρησιμοποιηθεί στα μαθήματα	Ε.Σ.Ο. & συνεργαζόμενες εταιρίες	θα μείνει στα σχολεία για μελλοντική χρήση
17. μαθήματα σε σχολεία που έχουν επιλεγεί	η πειραματική εφαρμογή του προγράμματος στα σχολεία που έχουν επιλεγεί	εκπαιδευτές που θα διδάξουν σκάκι	να προσεγγιστούν οι δυνατότητες ένταξης του σκακιού στο σχολικό πρόγραμμα
18. φωτογραφικό και βιντεοσκοπημένο υλικό από τα σχολεία εφαρμογής	να χρησιμοποιηθεί στις τελικές προτάσεις προς τους φορείς και για την διάδοση της έρευνας στη διάρκεια της.	Εκπαιδευτές που θα διδάξουν σκάκι και υπόλοιποι δάσκαλοι των σχολείων	οπτικό υλικό για σεμινάρια κατάρτισης εκπαιδευτών σκάκι
19. συχνές μεταβάσεις μελών της έρευνας στα σχολεία	να βοηθήσουν τους εκπαιδευτές και να τους επιλύσουν τυχόν προβλήματα που θα προκύψουν		η μέγιστη αποτελεσματική πρόοδος της έρευνας
20. επιμορφωτικές συναντήσεις των εκπαιδευτών με τα μέλη της ερευνητικής ομάδας	να τονίζονται οι βασικοί στόχοι και να ανταλλάσσονται απόψεις γύρω από το αντικείμενο της έρευνας	Ε.Σ.Ο. σε κεντρική περιοχή της Ελλάδος και μετάβαση μελών της ομάδας στα σχολεία εφαρμογής	η μέγιστη αποτελεσματική πρόοδος της έρευνας, με ταυτόχρονη καταγραφή των σταδιακών αποτελεσμάτων
21. δημιουργία σολών κατάλληλων για το σκακιστικό παιχνίδι και επιδαπέδιων σκακιέρων όπου είναι εφικτό	να γίνουν θεατρικές παραστάσεις (σκακιστικές παρτίδες με «ζωντανά» κομμάτια) με σκοπό την καλύτερη προσέγγιση των μαθητών με τις έννοιες του χώρου, χρόνου και υλικού	η συνεργασία των δασκάλων ειδικότητας όπως: εικαστικών, θεάτρου, μουσικής, σκακιού	α) διάδοση του προγράμματος στην τοπική κοινωνία και όχι μόνο β) συσχετισμός των διαφόρων μορφών τέχνης με το σκάκι
22. συλλογή αποτελεσμάτων	να γίνει η καταγραφή τους και να κατατεθούν προτάσεις	ειδικό ερωτηματολόγιο στους μαθητές που παρακολούθησαν τα μαθήματα	θα προσδιοριστεί η αντίδραση τους και θα προσδιοριστούν τυχόν βελτιώσεις τους σε ορισμένους τομείς
23. συλλογή αποτελεσμάτων	να γίνει η καταγραφή τους και να κατατεθούν προτάσεις	ειδικό ερωτηματολόγιο στους μαθητές που δεν παρακολούθησαν τα μαθήματα	θα προσδιοριστεί η αντίδραση τους και θα συγκριθεί η πρόοδος τους στα μαθήματα σε σχέση με όσους παρακολούθησαν σκάκι
24. συλλογή αποτελεσμάτων	να γίνει η καταγραφή τους και να κατατεθούν προτάσεις	ερωτηματολόγιο στους γονείς των μαθητών που παρακολούθησαν τα μαθήματα	θα προσδιοριστεί η αντίδραση τους
25. συλλογή αποτελεσμάτων	να γίνει η καταγραφή τους και να κατατεθούν προτάσεις	ερωτηματολόγιο σε όλους τους δασκάλους του σχολείου που εφαρμόστηκε το πρόγραμμα	θα προσδιοριστεί η αντίδραση τους και θα μελετηθούν ιδιαίτερα οι εκτιμήσεις τους

26. αξιολόγηση αποτελεσμάτων σχετικά με τις σχολικές τάξεις	να εξαχθούν τα τελικά συμπεράσματα και να κατατεθούν προτάσεις	τα αποτελέσματα της έρευνας	να προσδιοριστούν και να προταθούν οι σχολικές τάξεις εφαρμογής όπου υπάρχουν τα μέγιστα αποτελέσματα
27. καταγραφή αναγκαίων εκδηλώσεων	να διαπιστωθούν οι εκδηλώσεις εκείνες που θεωρούνται απαραίτητες όταν εφαρμοστεί το πρόγραμμα	ερευνητική ομάδα	να προταθούν οι εκδηλώσεις που απαιτούνται όταν εφαρμοστεί το πρόγραμμα
28. καταγραφή υλικού	να διαπιστωθούν οι υλικές ανάγκες που υπάρχουν όταν εφαρμοστεί το πρόγραμμα	ερευνητική ομάδα	να προταθεί η αγορά του υλικού που απαιτείται όταν εφαρμοστεί το πρόγραμμα
29. συλλογή υλικού σεμιναρίων κατάρτισης	να τεθούν οι βάσεις για την διεξαγωγή σε ευρεία κλίμακα σεμιναρίου κατάρτισης εκπαιδευτών	ερευνητική ομάδα	διευκόλυνση ενός φορέα υλοποίησης του σεμιναρίου
30. τελική αξιοποίηση αποτελεσμάτων	να εξαχθούν τα τελικά συμπεράσματα και να κατατεθούν προτάσεις	όλα τα αποτελέσματα της έρευνας	διαμόρφωση τελικών συμπερασμάτων και προτάσεων
31. δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας	να γίνει γνωστή ευρύτερα	εφημερίδες του ημερήσιου τύπου με ειδική καταχώρηση και σε όλες τις σκακιστικές στήλες που διαθέτουν, ειδικά (σκακιστικά, εκπαιδευτικά και ψυχολογικά) περιοδικά, Μ.Μ.Ε., σελίδα του INTERNET της Ε.Σ.Ο. και ειδική σελίδα στο INTERNET για την έρευνα ειδικά (σκακιστικά, εκπαιδευτικά και ψυχολογικά) περιοδικά και έντυπα του κόσμου μέσω της FIDE	να θέσει τις βάσεις για την θετική απόφαση όλων των φορέων και ειδικότερα του Υπουργείου Παιδείας
32. αποδελτίωση (θα γίνεται σε όλη την διάρκεια της έρευνας)	να συλλεχθούν όλες οι σχετικές δημοσιεύσεις	συνεργαζόμενες εταιρίες + ερευνητική ομάδα	να χρησιμοποιηθούν όπου κριθεί αναγκαίο

B.3 Χρονικός Προγραμματισμός του έργου

Αναλύσατε την έρευνα σε φάσεις και ενότητες εργασίας, δραστηριότητες που αναπτύσσονται, παραδοτέα σε κάθε φάση και ενότητα εργασίας. Στη συνέχεια συμπληρώστε το χρονοδιάγραμμα της εκτέλεσης του έργου.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ										
			ΕΤΟΣ							
			1998			1999		ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ	
α/α	ΦΑΣΗ/ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ								
	ΦΑΣΗ Α - Ερευνητικό μέρος		?	?	?				3/3/98	31/7/98
	ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α1: προετοιμασία		?						3/3/98	15/3/98
1.	ανάθεση αρμοδιοτήτων στα μέλη της ερευνητικής ομάδας		?						3/3/98	3/3/98
1.	σύνδεση με Internet		?						3/3/98	4/3/98
1.	προμήθεια του αναγκαίου εξοπλισμού		?						3/3/98	8/3/98
1.	συγγραφή των απαιτούμενων ερωτηματολογίων	τα ερωτηματολόγια	?						3/3/98	15/3/98
1.	συγγραφή των απαιτούμενων ενημερωτικών φυλλαδίων	τα φυλλάδια	?						3/3/98	15/3/98
	ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α2: έρευνα		?	?					16/3/98	31/5/98
1.	καταγραφή των γεωγραφικών περιοχών της Ελλάδας σχετικά με την σκακιστική δραστηριότητα τους	πίνακα ανάλογο	?						16/3/98	31/3/98
1.	καταγραφή του μορφωτικού, βιοτικού και κοινωνικού επιπέδου κάθε περιοχής	τα στοιχεία που θα συλλεχθούν	?						16/3/98	31/3/98
1.	γύρω από αντίστοιχα προγράμματα του εξωτερικού	τα στοιχεία που θα συλλεχθούν	?	?					16/3/98	30/4/98
1.	στους ήδη σκακιστές μικρής ηλικίας (δημοτικού)	τα στοιχεία που θα συλλεχθούν	?	?					16/3/98	30/4/98
1.	στους μαθητές του δημοτικού	τα στοιχεία που θα συλλεχθούν	?	?					16/3/98	30/4/98
1.	στους δασκάλους των σχολείων της χώρας	τα στοιχεία που θα συλλεχθούν	?	?					16/3/98	30/4/98
1.	διακίνηση ενημερωτικών φυλλαδίων σε μαθητές, δασκάλους, γονείς κλπ.	τα φυλλάδια	?	?					16/3/98	30/4/98
1.	συλλογή βιβλιογραφίας	η βιβλιογραφία	?	?					16/3/98	30/4/98
1.	μεταφράσεις ξενόγλωσσων πληροφοριών	ότι μεταφράστηκε σε Ελληνικά και την γλώσσα προέλευσης	?	?					16/3/98	30/4/98
1.	επαφές με αντίστοιχα προγράμματα του εξωτερικού	το υλικό που θα βρεθεί		?					1/5/98	31/5/98
	ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α3: αξιολόγηση			?					1/6/98	30/6/98
1.	όλων των στοιχείων της ενότητας Α2			?					1/6/98	30/6/98

1.	στους γονείς των μαθητών που παρακολούθησαν τα μαθήματα	τα στοιχεία που θα συλλεχθούν								?	15/9/99	30/9/99
	ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Γ3: αξιολόγηση									?	1/10/99	31/10/99
1.	σχετικά με τις σχολικές τάξεις όπου προτείνεται να διδαχτεί το σκάκι	τα αποτελέσματα								?	1/10/99	15/10/99
1.	όλων των στοιχείων της ενότητας Γ2									?	1/10/99	31/10/99
	ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Γ4: συμπεράσματα									?	1/11/99	30/11/99
1.	από την ενότητα Γ3 θα εξαχθούν τα τελικά συμπεράσματα που θα κατευθύνουν τις προτάσεις	όλα τα τελικά συμπεράσματα								?	1/11/99	30/11/99
	ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Γ5: προτάσεις									?	1/12/99	31/12/99
1.	βάση όλων των προηγούμενων, θα εξαχθούν οι προτάσεις προς τους αρμόδιους φορείς λήψης αποφάσεων	οι προτάσεις								?	1/12/99	31/12/99
	ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Γ6: Δημοσίευση		?	?	?	?	?	?	?	?	3/3/98	31/12/99
1.	δημοσίευση διαρκής και ειδικά των τελικών αποτελεσμάτων της έρευνας	αποδελτίωση, και συλλογή όλων των δημοσιεύσεων	?	?	?	?	?	?	?	?	3/3/98	31/12/99

Γ. Ο Φορέας εκτέλεσης του έργου και οι Συνεργαζόμενοι Φορείς

Στην περίπτωση κοινοπραξιών τα στοιχεία της ενότητας Γ συμπληρώνονται για κάθε φορέα που συμμετέχει στην εκτέλεση του έργου.

Γ.1 Σύντομη παρουσίαση του Φορέα

Δραστηριότητες, στελέχωση, προηγούμενα έργα σε σχέση με το προτεινόμενο έργο κλπ.

Συντονιστικός Φορέας: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.)

Το τμήμα που συμμετέχει στην εκτέλεση του έργου είναι το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (Π.Τ.Δ.Ε.).

Το τμήμα αυτό στελεχώνεται από 26 μέλη ΔΕΠ και σημαντικό αριθμό αποσπασμένων εκπαιδευτικών. Τα τελευταία 4 χρόνια το ΠΤΔΕ έχει ενεργοποιηθεί συστηματικά στο χώρο της εξομοίωσης των εκπαιδευτικών, της επανεκπαίδευσης πτυχιούχων εξωτερικού και της μετεκπαίδευσης εν ενεργεία εκπαιδευτικών στο διδακταλείο Δ. Γληνός.

Η ερευνητική ομάδα του εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Στατιστικής, στην οποία συμμετέχουν και δυο υποψήφιοι διδάκτορες ως εξωτερικοί συνεργάτες, εδώ και 7 χρόνια έχει διεκπεραιώσει πολλές στατιστικές έρευνες, σε τοπικό επίπεδο, που συνδέονται άμεσα με το παρόν έργο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ: Η ΕΣΟ είναι ο κύριος θεσμικός φορέας για την καλλιέργεια του σκακιού στην Ελλάδα, λειτουργεί δε ως ΝΠΙΔ υπό την έγκριση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού. Έχει στη δύναμη της 490 αθλητικά σωματεία σε όλη την επικράτεια και αναπτύσσει ένα ευρύ πεδίο δραστηριοτήτων όπως:

- ? Διοργάνωση αγώνων (ατομικών ή διασυλλογικών) σε όλες τις κατηγορίες
- ? Συγκρότηση και προπονητική καθοδήγηση εθνικών ομάδων σε όλες τις κατηγορίες
- ? Περιφερειακό και τοπικό αναπτυξιακό σχεδιασμό
- ? Διοργάνωση διεθνών αγώνων και δραστηριοτήτων
- ? Διοργάνωση πανελληνίου σχολικού κυπέλλου και σκακιστικών δραστηριοτήτων στα σχολεία

Η ΕΣΟ έχει ήδη διοργανώσει και δύο Σκακιστικές Ολυμπιάδες (1984, 1988) στη Θεσσαλονίκη.

Γ.2 Υλικοτεχνική Υποδομή

Περιγράψατε την υπάρχουσα κτιριακή υποδομή και εξοπλισμό που θα διαθέσει ο φορέας σας και που θα αξιοποιηθεί στο πλαίσιο του προτεινόμενου έργου.

Η υλικοτεχνική υποδομή που θα αξιοποιηθεί για την υλοποίηση του έργου, είναι το σύνολο των εγκαταστάσεων τόσο του ΠΤΔΕ όσο και του ΑΠΘ, όπως για παράδειγμα η κεντρική βιβλιοθήκη του.

Ο χώρος εργασίας της ερευνητικής ομάδας θα είναι το εργαστήριο Εφαρμοσμένης Στατιστικής και Η/Υ που λειτουργεί στο κτίριο της πρώην Παιδαγωγικής Ακαδημίας. Στο χώρο αυτό υπάρχει ήδη

εγκατεστημένο δίκτυο,συνδεδεμένο με το υπερσύγχρονο δίκτυο πληροφορικής του ΑΠΘ, καθώς επίσης και φωτοτυπικά μηχανήματα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ:

- ? Σκακιστικό υλικό (κομμάτια, σκακιέρες κλπ)
- ? Σελίδα στο Internet
- ? Περιοδικό που διανέμεται σε όλα τα αθλητικά σωματεία

Γ.3 Διοικητική και τεχνική υποστήριξη

Να περιγραφεί η οργανωτική, διοικητική και τεχνική υποστήριξη που θα παράσχει ο φορέας σας για να εξασφαλισθεί η απρόσκοπτη και έγκαιρη εκτέλεση του έργου, καθώς και η αποτελεσματική παρακολούθηση της φυσικής και οικονομικής προόδου της και η παραγωγή των αναγκαίων εκθέσεων/αναφορών.

Το ΑΠΘ έχει εμπειρία από εκατοντάδες ερευνητικά και άλλα προγράμματα που διαχειρίζεται. Έχει επίσης την υποδομή για την απρόσκοπτη και έγκαιρη οικονομική υλοποίηση και παρακολούθηση του έργου.

Το πρόγραμμα προβλέπει την γραμματειακή και πληροφορική υποστήριξη για την άμεση και αποτελεσματική διοικητική και τεχνική υποστήριξη του έργου σύμφωνα με τον κανονισμό διαχείρισης των ΕΠΕΑΕΚ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ:

Η ΕΣΟ έχει 15μελές Διοικητικό Συμβούλιο, διάφορες επιτροπές μεταξύ των οποίων και 9μελή Επιτροπή σχολικού σκακιού. Επιπλέον έχει 8μελή ομάδα τεχνικών (γραμματεία, αγώνων, υλικού, λογιστή).

Η ΕΣΟ θα παρέχει κάθε δυνατή υποστήριξη, θέτοντας στην διάθεση της ερευνητικής ομάδας όλη την υλικοτεχνική υποδομή και το έμπυχο δυναμικό της.

Δ. Στελέχωση της ομάδας του έργου

Στην περίπτωση πρότασης κοινοπραξίας, οι ακόλουθοι παράγραφοι Δ.1, Δ.2, Δ.3 θα συμπληρωθούν για κάθε επιμέρους φορέα που συμμετέχει στην εκτέλεση του έργου.

Δ.1 Μέλη ΔΕΠ ή/και Ερευνητές του φορέα

Αναφέρατε τα μέλη ΔΕΠ και τους Ερευνητές που αποτελούν την κύρια ομάδα έργου που ανήκουν στον φορέα σας, με βιογραφικά σημειώματα από τα οποία να φαίνεται το ερευνητικό κύρος τους καθώς και ενδεχόμενη προηγούμενη ενασχόληση με εκπαιδευτική έρευνα (τα βιογραφικά αποτελούν παράρτημα της παρούσας πρότασης).

Όνοματεπώνυμο	Βαθμίδα	Ιδιότητα/ Θέση	Είδος δραστηριότητας στο πλαίσιο του έργου*	Μήνες πλήρους απασχόλησης
**Θεόδωρος Χατζηπαντελής	Αν Καθηγητής	Πρόεδρος ΠΤΔΕ		4
Πολυχρόνης Μωυσιάδης	Αν Καθηγητής	Αν Πρόεδρος τμ Μαθηματικών		4
Νίκος Τσάντας	Επ Καθηγητής	Τμ Μαθηματικών		4
Παύλος Πανταζής	Επ Καθηγητής	ΠΤΔΕ		4

* Το είδος δραστηριότητας ανά μέλος της ερευνητικής ομάδας αναπτύσσεται στη συνέχεια (Δ.3)

** Στην θέση αυτή αναγράφεται ο υπεύθυνος έργου

Δ.2 Εξωτερικοί συνεργάτες

Αναφέρατε τους εξωτερικούς συνεργάτες που θα συμμετάσχουν στην ομάδα του έργου με βιογραφικά σημειώματα από τα οποία να φαίνεται το ερευνητικό τους κύρος καθώς και ενδεχόμενη προηγούμενη ενασχόληση με εκπαιδευτική έρευνα (τα βιογραφικά αποτελούν παράρτημα της παρούσας πρότασης).

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα/ Θέση/ Φορέας	Είδος δραστηριότητας στο πλαίσιο του έργου*	Μήνες πλήρους απασχόλησης
Γιώργος Αμπακούμκιν	Ψυχολόγος - Σκακιστής		2
Βαγγέλης Βιδάλης	Διοργανωτής - Προπονητής		12
Κώστας Γιουβαντσιούδης	Προπονητής - Δάσκαλος Σκακιού		22
Παναγιώτης Δρεπανιώτης	Εφορος Αγώνων ΕΣΟ		3
Ηλίας Κουρκουνάκης	Προπονητής - Ψυχολόγος		15
Ειρήνη Μουσιάδου	Προπονήτρια - Δασκάλα Σκακιού		22
Βασίλης Οικονομόπουλος	Α' Αντιπρόεδρος ΕΣΟ		3

* Το είδος δραστηριότητας κάθε εξωτερικού συνεργάτη αναπτύσσεται περαιτέρω στη συνέχεια (Δ.3)

Δ.3 Δραστηριότητες μελών ομάδας έργου και εξωτερικών συνεργατών

Αναπτύξτε το είδος δραστηριότητας για κάθε πρόσωπο που αναφέρεται στους πίνακες Δ.1 και Δ.2. Αναφέρατε επίσης και τη συμμετοχή κάθε προσώπου σε συγκεκριμένες ενότητες εργασίας και φάσεις του έργου σύμφωνα με τον πίνακα Β.2 και το χρονοδιάγραμμα Β.3.

Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί με την επιστημονική και συντονιστική ευθύνη του υπεύθυνου του. Τα μέλη ΔΕΠ του φορέα θα συμμετέχουν στις Ενότητες που αναφέρονται σε σχεδιασμό, αξιολόγηση και εξαγωγή συμπερασμάτων.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΜΠΑΚΟΥΜΚΙΝ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. ερωτηματολόγιο στους ήδη σκακιστές μικρής ηλικίας (δημοτικού)
2. ερωτηματολόγιο στους μαθητές του δημοτικού
3. μεταφράσεις ξενόγλωσσων πληροφοριών
4. αξιοποίηση τελικών αποτελεσμάτων του ερευνητικού μέρους
5. ειδικό ερωτηματολόγιο στους μαθητές που παρακολούθησαν τα μαθήματα
6. ειδικό ερωτηματολόγιο στους μαθητές που δεν παρακολούθησαν τα μαθήματα
7. ερωτηματολόγιο στους γονείς των μαθητών που παρακολούθησαν τα μαθήματα
8. ερωτηματολόγιο σε όλους τους δασκάλους του σχολείου που εφαρμόστηκε το πρόγραμμα
9. αξιολόγηση αποτελεσμάτων σχετικά με τις σχολικές τάξεις που θα υπάρχουν τα μέγιστα αποτελέσματα
10. διαμόρφωση τελικών συμπερασμάτων και προτάσεων

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΒΙΔΑΛΗΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. επαφές με αντίστοιχα ερευνητικά προγράμματα του εξωτερικού
2. καταγραφή των γεωγραφικών περιοχών της Ελλάδας σχετικά με την σκακιστική δραστηριότητα τους
3. καταγραφή του μορφωτικού, βιοτικού και κοινωνικού επιπέδου κάθε περιοχής
4. αξιολόγηση βιβλιογραφίας
5. μεταφράσεις ξενόγλωσσων πληροφοριών
6. αξιοποίηση τελικών αποτελεσμάτων του ερευνητικού μέρους
7. συλλογή φωτογραφικού και βιντεοσκοπημένου υλικού από τα σχολεία εφαρμογής

8. συχνές μεταβάσεις στα σχολεία πειραματικής εφαρμογής
9. επιμορφωτικές συναντήσεις με τους εκπαιδευτές
10.ειδικό ερωτηματολόγιο στους μαθητές που παρακολούθησαν τα μαθήματα
11.ειδικό ερωτηματολόγιο στους μαθητές που δεν παρακολούθησαν τα μαθήματα
12.ερωτηματολόγιο στους γονείς των μαθητών που παρακολούθησαν τα μαθήματα
13.ερωτηματολόγιο σε όλους τους δασκάλους του σχολείου που εφαρμόστηκε το πρόγραμμα
14.αξιολόγηση αποτελεσμάτων σχετικά με τις σχολικές τάξεις που θα υπάρχουν τα μέγιστα αποτελέσματα
15.διαμόρφωση τελικών συμπερασμάτων και προτάσεων

ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΟΥΒΑΝΤΣΙΟΥΔΗΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. ενημέρωση γύρω από αντίστοιχα ερευνητικά προγράμματα του εξωτερικού
2. επαφές με αντίστοιχα ερευνητικά προγράμματα του εξωτερικού
3. καταγραφή των δασκάλων που ξέρουν σκάκι και επιλογή ορισμένων για την κάλυψη των αναγκών
4. ενημερωτικά φυλλάδια ώστε να ενημερωθούν δάσκαλοι, γονείς & μαθητές, των σχολείων που θα γίνουν τα μαθήματα
5. διακίνηση ερωτηματολογίων
6. διαρκής επαφή με φορείς του εξωτερικού και του εσωτερικού
7. συλλογή βιβλιογραφίας
8. αξιολόγηση βιβλιογραφίας
9. μεταφράσεις ξενόγλωσσων πληροφοριών
10.αξιοποίηση τελικών αποτελεσμάτων του ερευνητικού μέρους
11.συγγραφή του σχολικού εγχειριδίου για μαθητές
12.συγγραφή του σχολικού εγχειριδίου για δασκάλους
13.μαθήματα σε σχολεία που έχουν επιλεγεί
14.συλλογή φωτογραφικού και βιντεοσκοπημένου υλικού από τα σχολεία εφαρμογής
15.μεταβάσεις στα σχολεία πειραματικής εφαρμογής
16.επιμορφωτικές συναντήσεις με τους εκπαιδευτές
17.ειδικό ερωτηματολόγιο στους μαθητές που παρακολούθησαν τα μαθήματα
18.ειδικό ερωτηματολόγιο στους μαθητές που δεν παρακολούθησαν τα μαθήματα
19.ερωτηματολόγιο στους γονείς των μαθητών που παρακολούθησαν τα μαθήματα
20.ερωτηματολόγιο σε όλους τους δασκάλους του σχολείου που εφαρμόστηκε το πρόγραμμα
21.καταγραφή αναγκαίων εκδηλώσεων που θεωρούνται απαραίτητες όταν εφαρμοστεί το πρόγραμμα
22.καταγραφή των υλικών αναγκών που θα υπάρχουν όταν εφαρμοστεί το πρόγραμμα
23.συλλογή υλικού σεμιναρίων κατάρτισης
24.αξιολόγηση αποτελεσμάτων σχετικά με τις σχολικές τάξεις που θα υπάρχουν τα μέγιστα αποτελέσματα
25.διαμόρφωση τελικών συμπερασμάτων και προτάσεων
26.δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας
27.συλλογή από όλες τις σχετικές δημοσιεύσεις

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΡΕΠΑΝΙΩΤΗΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. ενημέρωση γύρω από αντίστοιχα ερευνητικά προγράμματα του εξωτερικού
2. επαφές με αντίστοιχα ερευνητικά προγράμματα του εξωτερικού
3. καταγραφή των δασκάλων που ξέρουν σκάκι και επιλογή ορισμένων για την κάλυψη των αναγκών
4. διαρκής επαφή με φορείς του εξωτερικού και του εσωτερικού
5. μεταφράσεις ξενόγλωσσων πληροφοριών
6. αξιοποίηση τελικών αποτελεσμάτων του ερευνητικού μέρους
7. επιμορφωτικές συναντήσεις με τους εκπαιδευτές
8. συλλογή υλικού σεμιναρίων κατάρτισης
9. αξιολόγηση αποτελεσμάτων σχετικά με τις σχολικές τάξεις που θα υπάρχουν τα μέγιστα αποτελέσματα
10. διαμόρφωση τελικών συμπερασμάτων και προτάσεων

ΗΛΙΑΣ ΚΟΥΡΚΟΥΝΑΚΗΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. επαφές με αντίστοιχα ερευνητικά προγράμματα του εξωτερικού
2. ερωτηματολόγιο στους ήδη σκακιστές μικρής ηλικίας (δημοτικού)
3. ερωτηματολόγιο στους μαθητές του δημοτικού
4. αξιολόγηση βιβλιογραφίας
5. μεταφράσεις ξενόγλωσσων πληροφοριών
6. αξιοποίηση τελικών αποτελεσμάτων του ερευνητικού μέρους
7. μαθήματα σε σχολεία που έχουν επιλεγεί
8. φωτογραφικό και βιντεοσκοπημένο υλικό από τα σχολεία εφαρμογής
9. μεταβάσεις στα σχολεία πειραματικής εφαρμογής
10. επιμορφωτικές συναντήσεις με τους εκπαιδευτές
11. ειδικό ερωτηματολόγιο στους μαθητές που παρακολούθησαν τα μαθήματα
12. ειδικό ερωτηματολόγιο στους μαθητές που δεν παρακολούθησαν τα μαθήματα
13. ερωτηματολόγιο στους γονείς των μαθητών που παρακολούθησαν τα μαθήματα
14. ερωτηματολόγιο σε όλους τους δασκάλους του σχολείου που εφαρμόστηκε το πρόγραμμα
15. αξιολόγηση αποτελεσμάτων σχετικά με τις σχολικές τάξεις που θα υπάρχουν τα μέγιστα αποτελέσματα
16. διαμόρφωση τελικών συμπερασμάτων και προτάσεων

ΕΙΡΗΝΗ ΜΟΥΣΙΑΔΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. ενημέρωση γύρω από αντίστοιχα ερευνητικά προγράμματα του εξωτερικού
2. επαφές με αντίστοιχα ερευνητικά προγράμματα του εξωτερικού
3. ενημερωτικά φυλλάδια ώστε να ενημερωθούν δάσκαλοι, γονείς & μαθητές, των σχολείων που θα γίνουν τα μαθήματα
4. διακίνηση ερωτηματολογίων
5. διαρκής επαφή με φορείς του εξωτερικού και του εσωτερικού
6. συλλογή βιβλιογραφίας
7. αξιολόγηση βιβλιογραφίας
8. μεταφράσεις ξενόγλωσσων πληροφοριών
9. αξιοποίηση τελικών αποτελεσμάτων του ερευνητικού μέρους
10. συγγραφή του σχολικού εγχειριδίου για μαθητές
11. συγγραφή του σχολικού εγχειριδίου για δασκάλους
12. αγορά σκακιστικού υλικού (κομμάτια, δάπεδα, μαγνητικές)

13.μαθήματα σε σχολεία που έχουν επιλεγεί
14.φωτογραφικό και βιντεοσκοπημένο υλικό από τα σχολεία εφαρμογής
15.μεταβάσεις στα σχολεία πειραματικής εφαρμογής
16.επιμορφωτικές συναντήσεις με τους εκπαιδευτές
17.σχεδιασμό και αγορά ειδικών στολών κατάλληλων για το σκακιστικό παιχνίδι και κατασκευή επιδαπέδιων σκακιέρων όπου είναι εφικτό *προαιρετική επιλογή
18.ειδικό ερωτηματολόγιο στους μαθητές που παρακολούθησαν τα μαθήματα
19.ειδικό ερωτηματολόγιο στους μαθητές που δεν παρακολούθησαν τα μαθήματα
20.ερωτηματολόγιο στους γονείς των μαθητών που παρακολούθησαν τα μαθήματα
21.ερωτηματολόγιο σε όλους τους δασκάλους του σχολείου που εφαρμόστηκε το πρόγραμμα
22.καταγραφή αναγκαίων εκδηλώσεων που θεωρούνται απαραίτητες όταν εφαρμοστεί το πρόγραμμα
23.καταγραφή των υλικών αναγκών που θα υπάρχουν όταν εφαρμοστεί το πρόγραμμα
24.συλλογή υλικού σεμιναρίων κατάρτισης
25.αξιολόγηση αποτελεσμάτων σχετικά με τις σχολικές τάξεις που θα υπάρχουν τα μέγιστα αποτελέσματα
26.διαμόρφωση τελικών συμπερασμάτων και προτάσεων
27.δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας

ΒΑΣΙΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. επαφές με αντίστοιχα ερευνητικά προγράμματα του εξωτερικού
2. αξιοποίηση τελικών αποτελεσμάτων του ερευνητικού μέρους
3. ερωτηματολόγιο στους γονείς των μαθητών που παρακολούθησαν τα μαθήματα
4. ερωτηματολόγιο σε όλους τους δασκάλους του σχολείου που εφαρμόστηκε το πρόγραμμα
5. καταγραφή των υλικών αναγκών που θα υπάρχουν όταν εφαρμοστεί το πρόγραμμα
6. συλλογή υλικού σεμιναρίων κατάρτισης
7. αξιολόγηση αποτελεσμάτων σχετικά με τις σχολικές τάξεις που θα υπάρχουν τα μέγιστα αποτελέσματα
8. διαμόρφωση τελικών συμπερασμάτων και προτάσεων
9. δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας

Ε. Προϋπολογισμός του έργου

Στην περίπτωση πρότασης κοινοπραξίας οι ακόλουθοι πίνακες προϋπολογισμού Ε1-Ε8 θα συμπληρωθούν τόσο για κάθε επιμέρους φορέα που συμμετέχει όσο και για το σύνολο του ερευνητικού έργου.

Ε.1 Αμοιβές

Αμοιβές προσωπικού εμπειρογνομόνων, συμβούλων και άλλων συνεργατών που ασχολούνται στον φορέα ή και εκτός αυτού ή που προσλαμβάνονται για την επίτευξη των στόχων του έργου. Επισημαίνεται ότι δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη η αποζημίωση δημοσίων υπαλλήλων για δραστηριότητες που εμπíπτουν στα καθήκοντά τους.

Ε.1.1 Αμοιβές Μελών ΔΕΠ ή/και Ερευνητών του Φορέα *

(ποσά σε χιλ. δρχ.)

α/α	Ονοματεπώνυμο	Ετος	Ανθρωπο-μήνες (Α/Μ) πλήρους απασχό-	Μέσο ετήσιο κόστος Α/Μ	Ετήσιο Κόστος	Κόστος που θα καλυφθεί από τον	Κόστος που θα καλυφθεί από το

			λησης			φορέα	ΕΠΕΑΕΚ
1	**Χατζηπαντελής Θεόδωρος	1998	2	150	300		300
		1999	2	150	300		300
		Σύνολο	4	150	600		600
2	Μωυσιάδης Πολυχρόνης	1998	2	105	210		210
		1999	2	105	210		210
		Σύνολο	4	105	420		420
3	Τσάντας Νίκος	1998	2	105	210		210
		1999	2	105	210		210
		Σύνολο	4	105	420		420
4	Πανταζής Παύλος	1998	2	105	210		210
		1999	2	105	210		210
		Σύνολο	4	105	420		420
	ΣΥΝΟΛΟ	1998	8	116.25	930		930
		1999	8	116.25	930		930
		Σύνολο	16	116.25	1860		1860

* Η αμοιβή μέλους ΔΕΠ ή άλλου ερευνητή με μόνιμη απασχόληση στον φορέα δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 50 χιλ. δρχ. ανά μήνα για τον υπεύθυνο έργου και τις 35 χιλ. δρχ. για μέλος της ερευνητικής ομάδας. Επίσης η απασχόληση μέλους ΔΕΠ στο σύνολο των έργων που χρηματοδοτούνται από το ΕΠΕΑΕΚ δεν μπορεί να υπερβαίνει το 35% της πλήρους απασχόλησης. Οι αμοιβές πλήρους απασχόλησης δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις 500 χιλ. δρχ. ανά μήνα.

** Στη θέση αυτή αναγράφεται ο υπεύθυνος έργου

Ε.1.2 Αμοιβές Εξωτερικών Συνεργατών

(ποσά σε χιλ. δρχ.)

α/α	Όνοματεπώνυμο	Ετος	Ανθρωπο- μήνες (Α/Μ) πλήρους απασχό- λησης	Μέσο ετήσιο κόστος Α/Μ	Ετήσιο Κόστος	Κόστος που θα καλυφθεί από τον φορέα	Κόστος που θα καλυφθεί από το ΕΠΕΑΕΚ
1	ΑΜΠΑΚΟΥΜΚΙΝ ΓΙΩΡΓΟΣ	1998	1	400	400		400
		1999	1	400	400		400
		Σύνολο	2	400	800		800
2	ΒΙΔΑΛΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ	1998	4	250	1000		1000
		1999	8	250	2000		2000
		Σύνολο	12	250	3000		3000
3	ΓΙΟΥΒΑΝΤΣΙΟΥΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ	1998	10	350	3500		3500
		1999	12	350	4200		4200
		Σύνολο	22	350	7700		7700
4	ΔΡΕΠΑΝΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	1998	1	250	250		250
		1999	2	250	500		500
		Σύνολο	3	250	750		750
5	ΚΟΥΡΚΟΥΝΑΚΗΣ ΗΛΙΑΣ	1998	5	250	1250		1250
		1999	10	250	2500		2500
		Σύνολο	15	250	3750		3750
6	ΜΟΥΣΙΑΔΟΥ ΕΙΡΗΝΗ	1998	10	350	3500		3500
		1999	12	350	4200		4200
		Σύνολο	22	350	7700		7700

7	ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	1998	1	250	250	250
		1999	2	250	500	500
		Σύνολο	3	250	750	750
	ΣΥΝΟΛΟ	1998	32	317,18	10150	10150
		1999	47	304,25	14300	14300
		Σύνολο	79	309,5	24450	24450

* Η απασχόληση μέλους ΔΕΠ στο σύνολο των έργων που χρηματοδοτούνται από το ΕΠΕΑΕΚ δεν μπορεί να υπερβαίνει το 35% της πλήρους απασχόλησης. Οι αμοιβές πλήρους απασχόλησης δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις 500 χιλ. δρχ. ανά μήνα.

Ε.1.3 Αμοιβές άλλων κατηγοριών προσωπικού για οργανωτική και διοικητική υποστήριξη του ερευνητικού έργου

(ποσά σε χιλ. δρχ.)

	1998	1999	Σύνολο
Ανθρωπομήνες (Α/Μ) πλήρους απασχόλησης στο έργο	38	43	81
Μέσο ετήσιο κόστος Α/Μ	137,5	100,58	117,9
Κόστος	5225	4325	9550
Κόστος που θα καλύψει ο φορέας			
Κόστος που θα καλύψει το ΕΠΕΑΕΚ	5225	4325	9550

Αιτιολόγηση των δαπανών για οργανωτική και διοικητική υποστήριξη

Αναφέρατε τη σκοπιμότητα των δαπανών για οργανωτική και διοικητική υποστήριξη του έργου, αιτιολογήσατε την αναγκαιότητά τους για την επίτευξη των στόχων του έργου και **αναλύσατε** τα στοιχεία δαπανών που περιέχονται στον πίνακα Ε.1.3

Γραμματέας για την οργανωτική και διοικητική υποστήριξη του έργου, με τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

1. Ενημερώνει τα οικονομικά βιβλία του προγράμματος και συντάσσει μαζί με τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του έργου τις εκθέσεις απολογισμού, όπως και την μηνιαία κατάσταση των δαπανών στο ΥΠΕΠΘ.
2. Φροντίζει για τις αμοιβές και τα έξοδα κινήσεως των συνεργατών του προγράμματος.
3. Καταρτίζει σε συνεργασία με τον Επιστημονικό Υπεύθυνο και τους άλλους συνεργάτες, το πρόγραμμα των μαθημάτων.
4. Οργανώνει μαζί με τα μέλη του προγράμματος τις ημερίδες-συναντήσεις

Το κόστος της γραμματείας είναι 3,3 εκατομμύρια δραχμές (22 ανθρωπομήνες επί 150 χιλιάδες). Η αναγκαιότητα του γραμματέα κρίνεται απαραίτητη λόγω των πολλαπλών δραστηριοτήτων του προγράμματος.

Τεχνικός με τις ακόλουθες υποχρεώσεις :

1. Φροντίζει για την εκτύπωση και την διανομή των ερωτηματολογίων και του εκπαιδευτικού υλικού
2. Ενημερώνει την τράπεζα πληροφοριών.
3. Επιβλέπει την λειτουργία και την προσαρμογή των εργαστηρίων στις ανάγκες του προγράμματος
4. Οργανώνει μαζί με τα μέλη του προγράμματος τις ημερίδες-συναντήσεις

Το κόστος του τεχνικού είναι 1,65 εκατομμύρια δραχμές (11 ανθρωπομήνες επί 150 χιλιάδες). Η αναγκαιότητα του τεχνικού κρίνεται απαραίτητη, λόγω

του μεγάλου όγκου των εκτυπώσεων (ερωτηματολόγια-σημειώσεις) και για την πληροφορική υποστήριξη του έργου.

Επιμορφωτές για την διεξαγωγή των μαθημάτων σκακιού στα σχολεία που θα επιλεγούν.

Εκτός από τα ορισμένα μέλη της ομάδας θα χρειαστούν επιπλέον (5) επιμορφωτές, με σκοπό την κάλυψη των αναγκών. Το κόστος των επιμορφωτών είναι 520 χιλιάδες δραχμές (8 ανθρωπομήνες επί 65 χιλιάδες) ο καθένας. Συνολικά 2,6 εκατομμύρια δραχμές.

Σκιτσογράφος για τον σχεδιασμό σκίτσων στο σχολικό εγχειρίδιο (θα ετοιμαστεί από μέλη της ομάδας) για τους μαθητές και για τους δασκάλους. Επιπλέον θα έχει την επιμέλεια των εκδόσεων και της γραφιστικής επεξεργασίας των εγχειριδίων.

Το κόστος του σκιτσογράφου είναι 2 εκατομμύρια δραχμές (8 ανθρωπομήνες επί 250 χιλιάδες). Η αναγκαιότητα του σκιτσογράφου κρίνεται απαραίτητη, λόγω της ιδιομορφίας που πρέπει να έχει το εν' λόγω σχολικό εγχειρίδιο, καθώς αφορά μαθητές δημοτικού και απαιτείται σύνδεση του σκακιού με τα μαθήματα.

E.2 Δαπάνες μετακινήσεων

(ποσά σε χιλ. δρχ.)

	1998	1999	Σύνολο
Μετακινήσεις εσωτερικού	467,2	1000	1467,2
Μετακινήσεις εξωτερικού	2854,4		2854,4
Κόστος που θα καλύψει ο φορέας			
Κόστος που θα καλύψει το ΕΠΕΑΕΚ	3321,6	1000	4321,6

Αιτιολόγηση των δαπανών μετακινήσεων

Αναφέρατε τη σκοπιμότητα των προγραμματισμένων μετακινήσεων, αιτιολογήσατε την αναγκαιότητά τους για την επίτευξη των στόχων του έργου και **αναλύσατε** τα στοιχεία δαπανών που περιέχονται στον πίνακα E.2.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΧΑΓΗ: Μεγαλύτερη σκακιστική βιβλιοθήκη του κόσμου - συλλογή σχετικής βιβλιογραφίας

εισητήρια	2X141,000 (Αμστερνταμ)	+	2X11,000	=	304,000
μετακινήσεις	2X50,000			=	100,000
διανυκτερεύσεις	3X29,000			=	87,000
διατροφή	8X20,000			=	160,000
διερμηνέας	1X50,000	X	3ημέρες	=	150,000
	ΣΥΝΟΛΟ				801,000

ΒΕΡΟΛΙΝΟ: Σκακιστική υποδομή στο σχολικό σκάκι

εισητήρια	2X141,900	+	2X9,000	=	301,800
μετακινήσεις	2X20,000			=	40,000
διανυκτερεύσεις	3X25,000			=	75,000
διατροφή	8X20,000			=	160,000
διερμηνέας	1X50,000	X	3ημέρες	=	150,000
	ΣΥΝΟΛΟ				726,800

ΠΑΡΙΣΙ: Σκακιστική υποδομή στο σχολικό σκάκι

εισητήρια	2X140,600	+	2X9,000	=	299,200
μετακινήσεις	2X20,000			=	40,000

διανυκτερεύσεις	3X25,000			=	75,000
διατροφή	8X20,000			=	160,000
διερμηνέας	1X50,000	X	3ημέρες	=	150,000
	ΣΥΝΟΛΟ				724,200

ΜΟΣΧΑ: Σκακιστική υποδομή στο σχολικό σκάκι

εισητήρια	2X90,000	+	2X6,200	=	192,400
μετακινήσεις	2X20,000			=	40,000
διανυκτερεύσεις	3X20,000			=	60,000
διατροφή	8X20,000			=	160,000
διερμηνέας	1X50,000	X	3ημέρες	=	150,000
	ΣΥΝΟΛΟ				602,400

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Ετήσια συγκέντρωση της κύριας ερευνητικής ομάδας σε ολομέλεια. Οι συναντήσεις θα πραγματοποιηθούν στην Θεσσαλονίκη.

εισητήρια	1X43,400	=	43,400
μετακινήσεις	1X10,000	=	10,000
διανυκτερεύσεις	1X15,000	=	15,000
διατροφή	4X10,000	=	40,000
	ΣΥΝΟΛΟ		108,400

Σε κάθε ταξίδι θα μετακινηθούν τρία μέλη της ομάδας από Αθήνα.
 Επομένως $3 \times 108,400 = 352,200 \times 2$ (ετήσιες) = 650,400

ΜΥΤΙΛΗΝΗ: Σκακιστική επιμόρφωση της εκπαιδευτήριας στο σχολείο

εισητήρια	1X41,200	=	41,200
μετακινήσεις	1X5,000	=	5,000
διατροφή	1X10,000	=	10,000
	ΣΥΝΟΛΟ		56,200

Θα γίνουν τρεις μετακινήσεις με σκοπό την επιμόρφωση και την ανταλλαγή απόψεων 3 X 56,200 = 168,600

ΧΑΝΙΑ: Σκακιστική επιμόρφωση των εκπαιδευτών στο σχολείο

εισητήρια	1X59,200	=	59,200
μετακινήσεις	1X10,000	=	5,000
διατροφή	1X10,000	=	10,000
	ΣΥΝΟΛΟ		74,200

Θα γίνουν τρεις μετακινήσεις με σκοπό την επιμόρφωση και την ανταλλαγή απόψεων 3 X 74,200 = 222,600

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Ετήσια συγκέντρωση μελών της κύριας ερευνητικής ομάδας με τους εκπαιδευτικούς του προγράμματος. Οι συναντήσεις θα πραγματοποιηθούν στην Θεσσαλονίκη.

εισητήρια	1X59,200	=	59,200
εισητήρια	1X41,200	=	41,200
εισητήρια	3X43,400	=	130,200
μετακινήσεις	5X4,000	=	20,000
διανυκτερεύσεις	1X15,000X5	=	75,000
διατροφή	2X10,000X5	=	100,000
	ΣΥΝΟΛΟ		425,600

Ε.3 Αναλώσιμα

Αγορά αναλωσίμων αναγκών για την υλοποίηση του έργου.

(ποσά σε χιλ. δρχ.)

	1998	1999	Σύνολο
Προμήθεια αναλωσίμων	1000	1500	2500
Κόστος που θα καλύψει ο φορέας			
Κόστος που θα καλύψει το ΕΠΕΑΕΚ	1000	1500	2500

Αιτιολόγηση των δαπανών για αναλώσιμα

Αναλύσατε τα στοιχεία δαπανών που περιέχονται στον πίνακα Ε.3.

Γενικά αναλώσιμα όπως χαρτικά, αναλώσιμα εκτυπωτή, CD, δισκέτες κλπ.

Ε.4 Υλικοτεχνική υποδομή για την υλοποίηση της έρευνας

Σημειώνεται ότι η δαπάνη για την απόκτηση εξοπλισμού (Ε.4.2), που χρειάζονται για τη στήριξη του έργου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15% του συνολικού προϋπολογισμού.

(ποσά σε χιλ. δρχ.)

	1998	1999	Σύνολο
Ε.4.1 Απόκτηση Λογισμικού	1000		1000
Ε.4.2 Αποσβέσεις και leasing εξοπλισμού	1500		1500
Κόστος που θα καλύψει ο φορέας			
Κόστος που θα καλύψει το ΕΠΕΑΕΚ	2500		2500

Αιτιολόγηση των δαπανών υλικοτεχνικής υποδομής για την υλοποίηση της έρευνας

Αναφέρατε τη σκοπιμότητα των προγραμματισμένων δαπανών, αιτιολογήσατε την αναγκαιότητά τους για την επίτευξη των στόχων του έργου και **αναλύσατε** τα στοιχεία δαπανών που περιέχονται στον πίνακα Ε.4.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. **CHESSBASE6.01** for Windows - Αναλυτική ικανότητα και δυνατότητες αποθήκευσης σκακιστικών παρτίδων.

Στη διάρκεια της έρευνας θα χρειαστεί να αναλυθούν και να αποθηκευτούν παρτίδες των μαθητών που θα διδαχθούν σκάκι και των ήδη σκακιστών, με

σκοπό τον εντοπισμό των αδυναμιών τους. Αποτέλεσμα θα είναι η σύνδεση με τις αδυναμίες τους, σε ορισμένα μαθήματα.

2. **NICBASE3 + NICTOOLS** - Αναλυτική ικανότητα και δυνατότητες αποθήκευσης σκακιστικών παρτίδων.

Εξαγωγή συγκριτικών αποτελεσμάτων για τους μαθητές και σκακιστές.

3. Βάσεις παρτίδων - Θα βοηθήσουν στο πρόγραμμα CHESSBASE6.0 for Windows, με σκοπό την εξαγωγή συγκριτικών αποτελεσμάτων.

4. **CHESSAKADEMY** for Windows - Διδακτικό πρόγραμμα ειδικά σχεδιασμένο για μικρά παιδιά.

Θα βοηθήσει στον σχεδιασμό και την υλοποίηση του σχολικού εγχειριδίου.

5. **ZARKOV** - Σκακιστικό πρόγραμμα ειδικό για διαγράμματα.

Θα βοηθήσει στον σχεδιασμό και την υλοποίηση του σχολικού εγχειριδίου.

6. **REBEL8.0** - Σκακιστικό πρόγραμμα ειδικό για διαγράμματα.

Θα βοηθήσει στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της έρευνας.

7. **FRITZ5.0** - Σκακιστικό πρόγραμμα ειδικό για διαγράμματα.

Θα βοηθήσει στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της έρευνας.

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

1. **Scanner** - Αναγκαίο για την μεταφορά και την επεξεργασία όλου του σχετικού υλικού (έντυπο και φωτογραφικό) που θα συλλεχθεί από το εξωτερικό.

2. **CD recorder** - Αναγκαίο για την καταγραφή και αποθήκευση όλων των δεδομένων στη διάρκεια της έρευνας. Επιπλέον θα χρειαστεί στις φάσεις όπου προβλέπεται στα παραδοτέα σε μορφή CD.

E.5 Γενικές Δαπάνες

Γενικές δαπάνες και έξοδα διαχείρισης, μέχρι 5% του συνολικού προϋπολογισμού, αιτιολογούμενες με παραστατικά στοιχεία.

(ποσά σε χιλ. δρχ.)

	1998	1999	Σύνολο
Γενικές Δαπάνες	1000	1134	2134
Κόστος που θα καλύψει το ΕΠΕΑΕΚ	1000	1134	2134

E.6 Συνολικός προϋπολογισμός ανά κατηγορία δαπάνης

Μεταφέρονται τα αντίστοιχα στοιχεία των Πινάκων E.1.1, E.1.2, E.1.3, E.2, E.3, E.4 και E.5

(ποσά σε χιλ. δρχ.)

	1998	1999	Σύνολο
E.1.1 Αμοιβές προσωπικού ΔΕΠ	930	930	1860
E.1.2 Αμοιβές άλλων ερευνητών και εξωτερικών συνεργατών	10150	14300	24450
E.1.3 Αμοιβές άλλων κατηγοριών προσωπικ. για οργανωτική και διοικητική υποστήριξη της έρευνας	5225	4325	9550
E.2 Δαπάνες μετακινήσεων	3321,6	1000	4321,6
E.3 Αναλώσιμα	1000	1500	2500
E.4.1 Απόκτηση Λογισμικού	1000		1000
E.4.2 Αποσβέσεις/ leasing εξοπλισμού	1500		1500
E.5 Γενικές Δαπάνες	1000	1134	2134
ΣΥΝΟΛΟ E1-5	24126,6	23189	47315,6
Κόστος που θα καλύψει ο φορέας			
Κόστος που θα καλύψει το ΕΠΕΑΕΚ	24126,6	23189	47315,6

Ε.7 Προϋπολογισμός του ΕΠΕΑΕΚ ανά ενότητα εργασίας και κατηγορία δαπάνης
(ποσά σε χιλ. δρχ.)

Ενότητα Εργασίας	Αμοι-βές Ε.1.1	Αμοι-βές Ε.1.2	Αμοι-βες Ε.1.3	Δαπά-νες Ε.2	Δαπά-νες Ε.3	Δαπά-νες Ε.4.1	Δαπά-νες Ε.4.2	Δαπά-νες Ε.5	Σύνολο
A1	42,27	465,74	112,5		56,8	1000	1500	48,5	3225,81
A2	211,35	3145,48	562,5	2854,4	284,06			242,5	7300,29
A3	84,54	1393,72	225		113,63			97	1913,89
A4	84,54	1393,72	225		113,63			97	1913,89
B1	126,8	847,1	2337,5		170,43			145,5	3627,33
B2	761	9110,98	4625	1467,2	1022,87			873	17860,05
B3	126,8	1951,35	337,5		170,43			145,5	2731,58
Γ1	84,54	1304,25	225		113,63			97	1824,42
Γ2	84,54	656,5	225		113,63			97	1176,67
Γ3	84,54	1393,72	225		113,63			97	1913,89
Γ4	84,54	1393,72	225		113,63			97	1913,89
Γ5	84,54	1393,72	225		113,63			97	1913,89
ΣΥΝΟΛΟ	1860	24450	9550	4321,6	2500	1000	1500	2134	47315,6